au

arkkitehtiuutiset

5 • 2018

PAROC®

STEP FOR GRIDS

paroc.fi/stepforgrids

Suunnittele alakattosi
PARAFON Step Planning Tool
-suunnittelutyökalulla!

HANNA PIKKARAINEN
SAFAn hallituksen ja arkkitehtuuripoliittisen jaoksen jäsen

> TARVITAAN YHTEINEN TAVOITETASO, JOHON YKSITTÄISIÄ HANKKEITA ON PEILATTAVA.

Ei kokonaisnäkemyksen kustannuksella

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistustyö on käynnistynyt, ja tavoitteena on suunnittelun avoimuus ja läpinäkyvyys. Tavoitteena on myös keventää koko rakentamisen prosessia ja erityisesti kaavajärjestelmää siten, että muuttuviin tilanteisiin voidaan reagoida entistä nopeammin.

Prosessia voidaan keventää, mutta sitä ei saa tehdä suunnittelun ja kokonaisnäkemyksen kustannuksella. Uuden maankäyttö- ja rakennuslain täytyy varmistaa kaupunkiympäristön ja arkkitehtuurin laatu ja kestävyys. Kaavoitus- ja lupajärjestelmän tulee olla sellainen, että se takaa hyvän ympäristön säilymisen ja kehittämisen pitkälläkin aikavälillä.

Kevennetyssäkin järjestelmässä on varmistettava kokonaisnäkemyksen muodostaminen, suunnittelun sopivat tasot ja oikea-aikaisuus. Lakimuutosta valmisteltaessa on pohdittava, miten virtaviivaistamista voidaan tehdä niin, ettei tavoite kaupunkilaisten ja kuntalaisten hyvästä, terveellisestä ja kauniista elinympäristöstä kärsi. Valmistelutyöhön tarvitaan mukaan käytännön työtä tekeviä ammattilaisia.

Nyt lakiuudistukseen ehdotettavasta kaavoituksen tavasta puuttuu ennustettavuus ja erilaisuuden tunnistaminen. Mikäli lakiuudistuksessa muutetaan kaavajärjestelmä kaksitasoiseksi ja skaalautuvaksi, kuntien tulee voida vaikuttaa siihen, miten sitä sovelletaan. Kullakin kaupungilla ja kunnalla on paras asiantuntemus harkita, kuinka joustava tai sitova, periaatteellinen tai tarkka kaava on kulloinkin tarpeen, jotta luodaan edellytykset toivotulle kehitykselle sekä varmistetaan elinympäristön ja kaupunkikuvan laatu.

Hyvä yhdyskuntarakenne ja kaupunkirakenteen eheyttäminen eivät synny yksittäisissä hankkeissa. Siksi tulevan lain mukaisissa hankelähtöisissä kehittämissuunnitelmissa on olennaista, että kehityksen suunta on määritelty laajasti, vaikka asioista määrätään tarkemmin vasta hankkeessa. Tarvitaan yhteinen tavoitetaso, johon yksittäisiä hankkeita on peilattava.

Useissa keskusteluissa tulee esille unelma täysin sääntelemättömästä järjestelmästä. Jonkun täytyy kuitenkin valvoa jossain vaiheessa jotakin. Kun suunnittelun ja rakentamisen prosesseja muutetaan ja sujuvoitetaan, on edelleen määriteltävä, missä prosessin kohdassa lopputulosta valvotaan, kuka valvoo ja kenelle määritellään vastuut.

Myös sujuvuuden ja avoimuuden tavoitteet edellyttävät pelisääntöjä. Pitkäjänteisessä ja moniäänisessä kaupunkisuunnittelussa ratkaisut eivät voi perustua yksinomaan tämän hetken aktiivisten toimijoiden tarpeisiin. Kuntalaisten aito mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa oman elinympäristönsä kehittämiseen sekä luotettava vaikutustenarviointi tekevät prosessista avoimen ja läpinäkyvän.

Lain uudistamisen yhdeksi tavoitteeksi on nostettava irtisanoutuminen kertakäyttökulttuurista. Hyvät ja terveelliset ympäristöt ja rakennukset kestävät ajassa. Kestävä kaupunkirakenne edellyttää ilmastoviisaiden ratkaisujen lisäksi sosiaalista kestävyyttä.

Lain säätämisen takana olevat tavoitteet ja periaatteet on oltava laissa, jotta kokonaisvaltainen ajattelu on mahdollista. Lain taustalla oleva tarkoitus tuottaa ihmiselle hyvä elämä sopusoinnussa ympäristönsä kanssa on kirjoitettava näkyväksi.

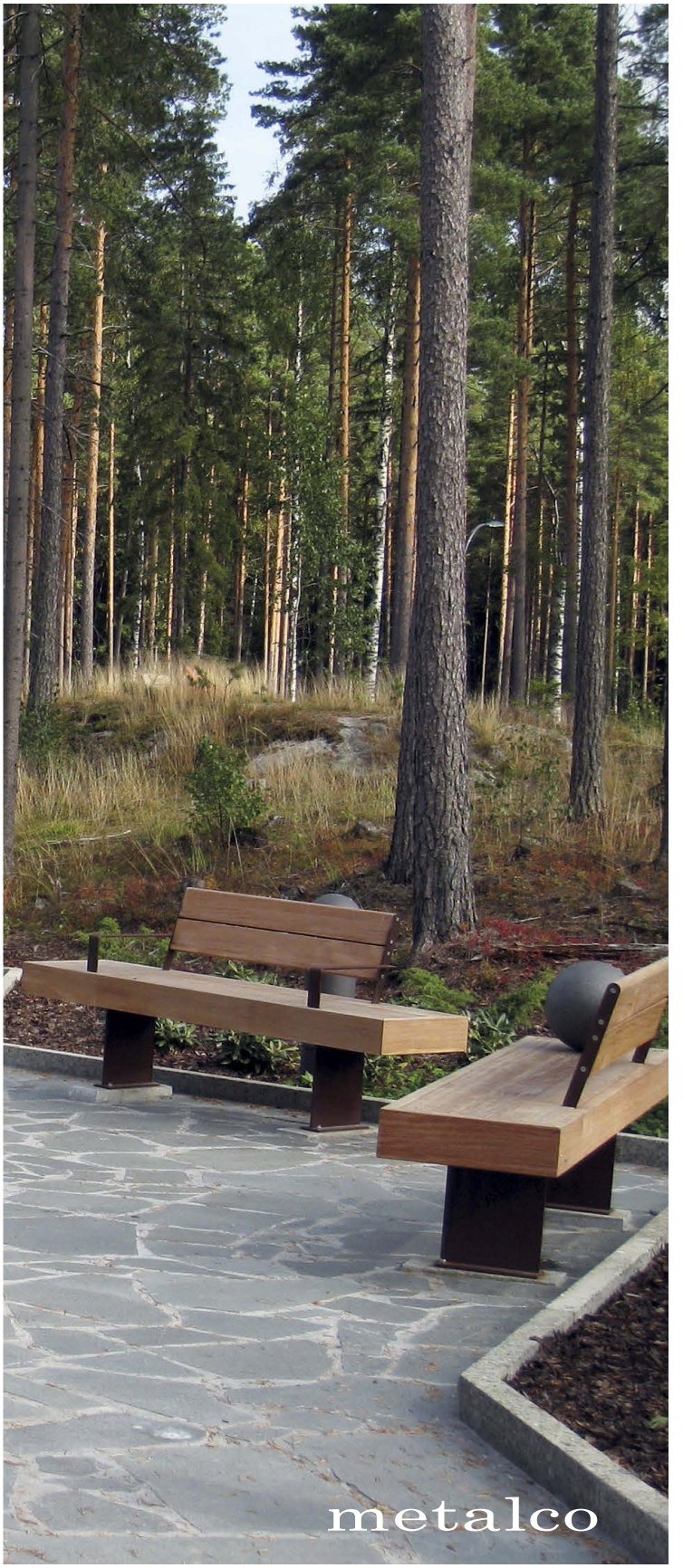

J-TRADING Kalusteet urbaaniin ja perinteiseen maisemaan www.j-trading.fi

5 | 2018

au arkkitehtiuutiset

3 **PÄÄKIRJOITUS**
Ei kokonaisnäkemyksen kustannuksella *Hanna Pikkarainen*

6 **HAASTATTELU**
Kriittisen keskustelun herättäjä *Henrika Pihlajaniemi*

10 **TAPAHTUMAT**
10 **Oivalluksia paikan hengestä** *Anna-Riikka Tiainen*
14 **Kaupunkiarkkitehtuuria ilman rajoja** *Teemu Jama*
16 **Arkkitehtuuri yhteiskunnan peilinä** *Lennart Lang*

22 **MAAILMALLA**
Kenen Berliini? *Tarja Nurmi*

26 **KOLUMNI**
Pytingeistä *Juha Hurme*

28 **KILPAILUT**
28 **THL:n Tilkanmäen kampus laajenee** *Sakari Forsman*
32 **Saaristolaisidentiteettiä Inkoon keskustaan** *Hannu Huttunen*
36 **Uutta kaupunkimaisemaa Hakaniemenrantaan**
Emilia Weckman ja Vilhelm Helander

42 **OPISKELIJAT**
42 **Mitä Helsinki voisi oppia Istanbulista?** *Havu Järvelä*
44 **Mietteitä hyvinvoinnista arkkitehtuurin opinnoissa**
Annaleena Puska

52 **MARK**
Virtuaalitodellisuus mullistaa suunnittelun *Lauri Lemmenlehti*

ILMESTYY: vko 21
12 numeroa vuodessa
Vuodesta 1949
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFA
Malminkatu 30, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 040 169 2213
Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Grano Oy 2018

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jasenasiat@safa.fi

ILMOITUSMYYNTI:
Jussi Piha, puh. 050 522 5475
Timo Lepistö, puh. 044 534 9878
etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

KANSIKUVA:
Tiedekulma, Helsingin yliopisto,
Yliopistokatu 4, JKMM arkkitehdit,
v. 2018. Kuva Mika Huisman.

ILMESTYMISAJAT:

Nro	*Ilmoitusaineisto	Ilmestyy
6–7|2018	4.6.	21.6.
8|2018	13.8.	30.8.
9|2018	10.9.	27.9.
10|2018	8.10.	25.10.
11|2018	5.11.	22.11.
12|2018	30.11.	20.12.

*(Ilmoitusvaraukset viikkoa ennen ja toimitettava aineisto kahta viikkoa aikaisemmin.)

KUVAT: AKI MARKKANEN

Kriittisen keskustelun herättäjä

Brittiläinen Catherine Slessor on tehnyt tavanomaisesta poikkeavan arkkitehdin uran. Hän on työskennellyt arkkitehtuurikriitikkona ja -toimittajana, luennoinut ja kirjoittanut kirjoja arkkitehtuurista. Slessor piti Arkkitehtipäivillä Oulussa luennon arkkitehtuurin julkaisemisesta eri aikakausina: painettuina piirroksina klassisen arkkitehtuurin aikana, valokuvattuna modernismin aikana ja digitaalisena kuvana nykyhetken eskapismin aikana.

> VALOKUVA ON ERITYISEN KIINNOSTAVA ARKKITEHTUURIN ESITTÄMISEN NÄKÖKULMASTA, KOSKA KUVAAMALLA JA TALTIOIMALLA VOI VAIKUTTAA ARKKITEHTUURIN MIELIKUVIIN.

Puhuit esityksessäsi erilaisista tavoista esittää arkkitehtuuria: rakennuksista, piirustuksista, kirjoituksista ja valokuvista. Kaikki nämä muodot ovat vaikuttavia. Mitä ajatuksia tämä herättää sinussa?

– Olen työskennellyt sekä arkkitehtuuritoimistossa että arkkitehtuurilehden toimituksessa. Vaikka ne ovat hyvin erilaisia ympäristöjä, niitä yhdistää se, että työ on suunnittelujohtoista, prosessimuotoista ja älyllistä. Kuitenkin arkkitehtitoimistoissa tehtävän suunnittelutyön ja rakentamisen päämääränä on aina saavuttaa myös kaupallinen tulos, ja se ei aina anna arkkitehdeille mahdollisuutta pohtia toimintansa ja arkkitehtuurin suhdetta maailmaan. Lehdessä työskentely on sen sijaan juuri näiden keskinäisten suhteiden reflektointia, arkkitehtuurin ja rakennusten laajempien seurauksien ja yhteyksien pohtimista.

Kirjoittaja voi toimia herättäjänä. Kirjoitusten tehtävä on saada arkkitehdit ajattelemaan tekemistään ja sitä kautta tulemaan paremmiksi arkkitehdeiksi. Kirjoittamisen ei niinkään ole tarkoitus saada arkkitehteja tuntemaan itseään tyytyväisiksi, sillä suurin osa arkkitehtuurista on heikkoa. Hyvä arkkitehtuurikritiikki on provokatiivista. Se voi provosoida muutosta. Sillä on oltava syvempi tehtävä saada ihmiset osallistumaan ja kantamaan vastuuta tärkeistä asioista. Mutta sen täytyy myös olla viihdyttävää.

Kaikki arkkitehtuurin esittämisen muodot ovat kommunikaatiota. Niiden tulisi tulla lähemmäksi elämää. On vaarallista idealisoida arkkitehtuuria valokuvataiteen keinoin ja katkaista sen yhteys käyttötarkoitukseen. Valokuva on erityisen kiinnostava arkkitehtuurin esittämisen näkökulmasta, koska kuvaamalla ja taltioimalla voi vaikuttaa arkkitehtuurin mielikuviin. Esimerkiksi modernismin aikana valokuvat tekivät rakennukset modernimmiksi kuin ne olisivat olleet, jos ne olisi julkaistu piirroksina. Lukijat näkevät valokuvan todellisuutena, vaikka se on oikeasti vahvasti kuratoitu tapa katsoa todellisuutta.

Nykyään digitaalinen julkaiseminen sosiaalisessa mediassa ja kuvapalveluissa erottaa rakennukset entistä enemmän ympäristöstään. Paikan henki ei välity, vaan arkkitehtuuri jää katalogina esitetyksi kokoelmaksi vesialtaita, portaita, rautatieasemia ynnä muita, joita selataan läpi ymmärtämättä mitä katsotaan. Se kannustaa pinnalliseen kulttuuriin. Arkkitehtuuri pelkistyy julkaisuissa kaksiulotteisiksi kuviksi, ja älylliset ja sosiaaliset intentiot jäävät taustalle.

Olet kirjoittanut useampia kirjoja, joista yksi on Eco-Tech: Sustainable Architecture and High Technology (1997). Kirja julkaistiin aikana, jolloin Suomessa ekologinen arkkitehtuuri liittyi pienen mittakaavan rakennuksiin, ekologisiin materiaaleihin, passiiviseen aurinkoenergian hyödyntämiseen eikä niinkään teknologiaan. Aika oli eräänlaista "tuohivirsuekologian", maaseutumaisten ja luonnonläheisten ekokylien arkkitehtuurin aikaa. Nyt eletään hyvin toisenlaisessa tilanteessa: kestävää kehitystä tavoitellaan nykyrakentamisessa teknologisilla ratkaisuilla ja järjestelmillä, soveltamalla koneellista ilmanvaihtoa, aurinkosähköä, älykkäitä järjestelmiä, uutta materiaaliteknologiaa ja niin edelleen. Arkkitehtuurilla tuntuu olevan pienempi rooli nykykeskustelussa.

> USKON EDELLEEN, ETTÄ EHKÄ PARAS TAPA KATSOA ARKKITEHTUURIA ON KATSOA SITÄ PAPERILTA KIRJASSA TAI LEHDESSÄ, JOSSA VOI YHDISTÄÄ SUUNNITELMAT JA PIIRROKSET VALOKUVIIN. SE ANTAA MAHDOLLISUUDEN YMMÄRTÄÄ RAKENNUS KOKONAISUUTENA.

Minkälaisen kirjan haluaisit kirjoittaa kestävän kehityksen mukaisesta arkkitehtuurista nyt, vuonna 2018?

– High tech oli aluksi, vaikkakin selvästi teknologialähtöistä, kuitenkin lähinnä tyylifetissi. Se kehittyi sitten heijastelemaan kestävän kehityksen intressejä, mikä tosiaankin oli hieman ristiriitaista ajatellen ekologisen liikkeen lähtökohtia ruohokattoineen ynnä muine.

Jos nyt kirjoittaisin kirjan ekologisesta arkkitehtuurista tai rakentamisesta, se olisi hyvin erilainen. Ekologista arkkitehtuuria ei ulkoisten piirteiden puolesta erota muusta arkkitehtuurista, sitä ei ilmaista muodolla tai piirteillä. Joka tapauksessa aihe on hyvin relevantti ja kiehtova. Jos katsomme kauemmas, emme tiedä, miltä vuoden 2050 energiamaisema näyttää.

Se, että ekologiset tavoitteet eivät enää näy arkkitehtuurin ilmaisussa, liittyy paljon siihen, miten arkkitehdit on marginalisoitu rakentamisen prosesseissa. Arkkitehdit eivät enää johda tiimejä pääsuunnittelijoina, ainakaan Britanniassa. Kun aikaisempi generalistin rooli on menetetty, on hävinnyt myös mahdollisuus aidosti vaikuttaa.

Toinen kirjasi Concrete Regionalism (2000) on myös kiinnostava, koska sen teema liittyy regionalismiin, paikalliseen tyyliin. Täällä Oulun alueella syntyi 1970-luvulla regionalistinen arkkitehtuuriliike "Oulun koulu". Kirjasi liittää modernille ja ehkä myös universaalille arkkitehtuurille tyypillisen materiaalin – betonin – neljän tunnetun arkkitehdin paikalliseen ja persoonalliseen ilmaisuun. Miten näet kysymyksen paikallisen ja universaalin arkkitehtuurin suhteesta nyt, kun elämme digitaalisen, globaalin ja jopa reaaliaikaisen julkaisemisen aikakautta?

– Arkkitehtuurin universalisointi liittyy arkkitehtuurin ja suunnitelmien tuotantoon. Ympäri Eurooppaa näkee samantyyppistä rakentamista, ja arkkitehtien on vaikea saada itseään kuulluksi, saada läpi ajatuksiaan siitä, miten rakennuksia voisi tehdä eri tavalla ja kehittää asioita aidosti.

Yksi toimisto, jota ihailen, on Herzog & de Meuron. Heidän jokainen rakennuksensa on erilainen. He eivät koskaan toista itseään vaan aina onnistuvat siirtämään ajatuksensa uuteen ympäristöön ja tekemään jotain erilaista. Arkkitehtuurin superstaroille käy yleensä niin, että he saavuttavat huippuvaiheen ja tulevat brändeiksi – **Zaha Hadid**, **Frank Gehry**, **Richard Meier**. He tietävät asiat, joita he tekevät hyvin ja jotka ovat osa heidän brändiään, ja toistavat niitä. Se ei kehitä arkkitehtuuria eteenpäin.

Mikä olisi seuraavan kirjasi aihe?

– Jos minulla olisi aikaa, haluaisin kirjoittaa kirjan taloudellisuudesta, niukkuudesta. Mitä voidaan saada aikaiseksi pienellä budjetilla? Miten voidaan tehdä hyviä rakennuksia vaikeissa olosuhteissa?

Rajoitukset ruokkivat mielikuvitusta. Esimerkiksi Japanissa, jossa maan hinta on korkea, tontit ovat pieniä. Laki myös mää-

rää, että rakennusten pitää olla irrallaan toisistaan. Nuoret arkkitehdit suunnittelevat siellä pikkuruisia mikrotaloja, jotka ovat uskomattoman innovatiivisia ja luovat hämmästyttävää arkkitehtuuria ja poikkeuksellisia rakennuksia.

Minkälaisena näet arkkitehtuurin julkaisemisen tulevaisuuden? Muuttaako siirtyminen elektroniseen julkaisemiseen tapaa, jolla kirjoitamme ja luemme arkkitehtuurista tai katsomme arkkitehtuuria kuvina ja videoina?

– Media ei voi olla vaikuttamatta siihen, miten ihmiset ajattelevat arkkitehtuurista. Uskon edelleen, että ehkä paras tapa katsoa arkkitehtuuria on katsoa sitä paperilta kirjassa tai lehdessä, jossa voi yhdistää suunnitelmat ja piirrokset valokuviin. Se antaa mahdollisuuden ymmärtää rakennus kokonaisuutena. Näin ei oikeastaan voi tehdä näytöllä. Myös pitkiä, syvällisiä artikkeleja on parasta lukea painettuna, näytöltä se on vaikeampaa. Digitaaliset mediat rohkaisevat lyhyyteen.

Näen tulevaisuutena sen, että kullekin medialle löytyy paras tapa ja erilaiset julkaisemisen tavat tukevat toisiaan. Eri medioiden avulla voi tehdä eri asioita. Lehdellä on haptinen luonne, sitä voi koskettaa ja sen voi säilyttää ja arkistoida. Digitaalisella medialla voi tehdä eri asioita: se mahdollistaa kierroksen rakennuksessa, haastattelut ja uutiset. Molemmilla on omat vahvuutensa, ja niitä voidaan käyttää luovasti.

Keitä kolmea kiinnostavaa arkkitehtia tai arkkitehtityöryhmää aiot seurata lähitulevaisuudessa julkaisemisen näkökulmasta?

– Tätä täytyykin miettiä. Yksi olisi **Eva Franch**, espanjalainen kuraattori ja teoreetikko, joka oli aikaisemmin New Yorkin Storefront-gallerian johtaja. Hän alkaa johtaa AA School of Architecturea Lontoossa, ja on mielenkiintoista nähdä, millaisen suunnan hän luo tälle arkkitehtuurin huippukoululle, jolla on valtava maine.

Toisena voisin mainita irlantilaisen arkkitehtitoimiston Grafton Architects, jonka ovat perustaneet **Yvonne Farrell** ja **Shelley McNamara**. Farrell ja McNamara kuratoivat ja johtavat tänä vuonna Venetsian arkkitehtuuribiennaalia. He ovat tehneet joitakin upeita rakennuksia, työskennelleet Perussa, Milanossa. Heillä on erilainen herkkyys arkkitehtuurissa, erilainen tapa katsoa asioita.

Kolmas olisi **Rozana Montiel**, joka on meksikolainen arkkitehti. Hän voitti viime vuonna *Architectural Review* -lehden vuosittain naisarkkitehdeille myöntämän palkinnon. Hän työskentelee sosiaalisesti valveutuneiden projektien parissa; yhteisöissä, jotka kärsivät epäedullisista olosuhteista ja ovat ympäristöinä usein vaarallisia.

Mikä voisi olla seuraava arkkitehtuurin ilmiö, liike tai trendi, joka nousee pinnalle?

– Jos kertaustyylien kierroksia ajatellaan, ehkä seuraavaksi koemme postmodernismin uudelleentulemisen. Arkkitehtuurin ilmiöitä ja teorioita ajatellen rehellisesti sanottuna en tiedä, mihin arkkitehtuuri on menossa. Toivon todellakin, että emme ole lähdössä parametrisismin tielle. Sitä edustavalla **Patrik Schumacherilla** on todella outoja ajatuksia, hän on totaalisen anti-sosiaalinen arkkitehtina. Hän on kiinnostunut vain siitä, miten arkkitehtuuria tuotetaan, mutta ei yhteiskunnasta, johon arkkitehtuuri tulee.

Toivon, että olisi tiedossa vähemmän paperinmakuista teoretisoimista ja sen sijaan enemmän halukkuutta omistautua yhteiskunnan ja yhteisöjen tarpeille. Enemmän sosiaalista asumista ja sosiaalisia projekteja. Enemmän arkkitehdin sosiaalisen roolin etsimistä – mitä arkkitehti todella voi tehdä yhteiskunnan hyväksi?

Henrika Pihlajaniemi
TkT, arkkitehti SAFA

KUKA?

- Catherine Slessor, valmistunut arkkitehdiksi Edinburghin yliopistosta.
- Arkkitehtuurin historian maisteri, Bartlett School of Architecture, University College London.
- Työskenteli arkkitehtitoimistossa ennen siirtymistään *Architects' Journal* -lehden toimittajaksi ja edelleen *Architectural Review* -lehteen, jonka toimittajana työskenteli 23 vuoden ajan.
- Työskentelee *Dezeenin* ja *ArchDailyn* toimittajana.
- Kirjoittanut ja toimittanut kirjoja, joista tunnetuimpia ovat high tech -arkkitehtuurin ja ympäristötietoisuuden välistä suhdetta tarkasteleva *Eco-Tech* sekä *Concrete Regionalism*, joka käsittelee paikallisten tyylien vaikutusta nykykäytäntöihin.
- Luennoinut eri maissa ja toiminut myös vierailevana kriitikkona Edinburghin yliopistossa ja Oxford Brookes -yliopistossa.

Oivalluksia paikan hengestä

Huhtikuussa arkkitehdit ympäri Suomen kokoontuivat Oulujoen rannalla sijaitsevaan Hotelli Lasarettiin Arkkitehtipäivien ja yhteisen teeman – Genius Locin eli tuttavallisemmin paikan hengen – äärelle.

> NYT KUITENKIN ELÄMME UUTTA AIKAA, JA PAIKAN HENKI ON TULLUT PYSYVÄSTI PUHEESEEN JA MYÖS TEKEMISEEN.
> – LAURI LOUEKARI

Arkkitehtipäivien perjantain ohjelman avasi puheenvuorollaan SAFAn puheenjohtaja **Henna Helander**. Hänen jälkeensä asemakaavapäällikkö **Kari Nykänen** kertoi paikan hengestä ja kaupunkikehittämisestä isäntäkaupungissa Oulussa. Nykänen kuvaili, millaisia haasteita ja vahvuuksia ilmenee useista erilaisista alueista koostuvan pohjoisen kaupungin kehittämisessä. ”Alueiden ominaispiirteiden huomioiminen on haastavaa”, Nykänen kertoi, mutta paljasti kuitenkin lupaavia visioita ja tavoitteita, joissa arkkitehtuuria hyödynnetään aktiivisesti kaupunkikehittämisen välineenä.

Keskustelu paikan hengestä on ajankohtaista

Viikonlopun teemaa avasi arkkitehtuurin ansiomerkillä palkittu **Lauri Louekari**. Opimme, että genius loci -termi on alkujaan peräisin **Christian Norberg-Schulzin** teoksesta *Genius Loci: Towards a Phenomenology of Architecture*. Louekari kuvaili 80-luvun ilmapiirissä olleen käänteentekevää puhua arkkitehtuurista elämyksellisyyden ja kokemuksen näkökulmasta. ”Nyt kuitenkin elämme uutta aikaa, ja paikan henki on tullut pysyvästi puheeseen ja myös tekemiseen.”

Tämä saatiin todeta pian itsekin, kun **Esa Kauppi** esitteli kolme vuoden ansiokkainta diplomityötä ennen Wuorio-palkinnon voittajan julkistamista. Palkintoehdokas **Laura Junes** pohti työssään taidokkaasti paikan ja hiljaisuuden elämystä matkailuarkkitehtuurin lähtökohtana. Nuoren arkkitehdin Wuorio-palkinnon voittaja **Iris Andersson** taas perehtyi kauniissa essee- ja kuvakokoelmassaan syvällisesti Leroksen saarella sijaitsevan **Christine** ja **Göran Schildtin** vanhan kotitalon, Villa Kolkiksen, paikan henkeen.

Uutta pohjoista arkkitehtuuria paikan hengen näkökulmasta esittelivät **Riikka Kuittinen** ja **Virve Väisänen** LUO arkkitehdeista sekä **Teemu Pirinen** omasta toimistostaan. ”Paikallisuuksien ymmärtäminen ja vuoropuhelu ovat entistä tärkeämpiä täydennysrakentamisessa”, Väisänen tähdensi esitellessään Oulun keskustan kupeeseen sijoittuvan Heinäpään alueen täydennysrakentamiskonsepteja. Väisänen kertoi, että vuorovaikutusta käytiin useilla tavoilla niin työpajoissa kuin sosiaalisen median työkaluja hyödyntäen.

Päivän keynote-puhuja, arkkitehti **Matthias Sauerbruch** esitteli ajatuksiaan genius locista Berliinissä sijaitsevan Sauerbruch Hutton -toimistonsa suunnittelukohteiden kautta. ”Olemme tottuneet 2D-ruutuihin, mutta paikan voi todella kokea ainoastaan liikkeen kautta”, Sauerbruch lausui.

Kirjailija ja teatteriohjaaja **Juha Hurme** kertoi puheenvuorossaan paikan kuvaamisesta kirjallisuuden keinoin. Hän esitti muun muassa otteen siitä, kuinka **Aleksis Kivi** kuvasi Jukolan poikien pirttiä teoksessaan *Seitsemän veljestä*.

Palkitut Maija Anttila (yllä, oik.) ja Lauri Louekari (alla).

KUVAT: AKI MARKKANEN

Iris Andersson (alla).

Juha Hurme (yllä).

KUVAT: AKI MARKKANEN

Latistuiko genius loci fengshui-unelmaksi?

Puheenvuoroissa myös kyseenalaistettiin paikan hengen merkitys. Toinen keynote-puhuja, journalisti ja kirjoittaja **Catherine Slessor** esitti huolensa siitä, miten valokuvat vaikuttavat käsitykseemme arkkitehtuurista. Slessor kertoi huoliteltujen kansikuvien paitsi irrottavan rakennukset kontekstistaan myös vääristävän todellisuutta piilottamalla rakennusten käyttäjät kuvien ulkopuolelle.

”Tarkoittaako paikan henki aina ihanaa, kaunista, herkistävää ja syvällistä?” Arkkitehtuurikriitikko ja lehtori **Anni Vartola** haastoi puheenvuorossaan kyseenalaistamaan romantisoivan käsityksen paikan hengestä. Eiväthän kaikki paikat välttämättä tarjoa puitteita runollisille elämyksille. Vartola toi myös esille, että arkkitehtuuri voi olla paikan hengen kannalta täysin merkityksetöntä. ”Jokin tapahtuma voi muuttaa paikan hengen peruuttamattomasti täysin toisenlaiseksi”, hän sanoi ja viittasi Turun keskustaan viime kesän tapahtumien jälkeen. Vartola esitti tärkeän näkökulman, että arkkitehtuurin kaikessa paikan hengen tavoittelussaan ei tulisi latistua lavastamiseksi vaan kytkeytyä realistiseen, epätäydelliseen maailmaan.

Puheenvuorojen lomassa jaettiin Otto-Iivari Meurman -palkinto Kankaanpään kaupunginarkkitehdille **Maija Anttilalle** sekä SAFA-palkinto Pudasjärven kaupungille.

Pitkän mutta antoisan päivän jälkeen siirryttiin illan ohjelman pariin kaupungintalolle. Juhlasali oli katettu näyttävästi ja iloinen puheensorina täytti korkean tilan useaksi tunniksi. Kaupungin vastaanoton jälkeen ilta jatkui Mieskuoro Huutajien esityksen saattelemana Ravintola Rauhalassa.

Voiko paikan henkeä suunnitella?

Teeman ympärillä käydyt inspiroivat keskustelut saivat jatkoa lauantaiaamuna Teatteri Riossa. Arkkitehtuurin historian dosentti **Petri Vuojala** esitteli paikan hengen käsitteen historiaa ja merkitystä. Vuojala korosti, että paikan henki ei ole mitään konkreettista vaan se rinnastuu paikan muistiin. ”Paikan hengen elämän turvaa yhteisöllisesti tapahtuva muistaminen.”

Tämän johdannon pohjalta aloitettiin Muotoja ja puolia -paneelikeskustelu, jonka vetäjänä toimi **Johanna Palomäki**. Keskustelussa olivat mukana Business Oulun edustaja **Petri Sirviö**, **Eljas Kauppila** rakennusliike Lehto Groupista, arkkitehti ja poliitikko **Jenni Pitko**, Oulun kaupunginarkkitehti **Jari Heikkilä** sekä SAFAn puheenjohtaja Henna Helander. Sarjakuvataiteilija **Ville Ranta** kuvitti keskustelua reaaliaikaisesti aiheuttaen yleisössä spontaaneja naurunpurskahduksia.

Keskustelussa esitettiin huoli uuden rakentamisen identiteetin puuttumisesta. Jenni Pitko pohti, miten nopeuden ja tehokkuuden vaatiminen päätöksenteossa helposti johtaa siihen, ettei paikan hengen kuuntelulle jää suunnitteluproses-

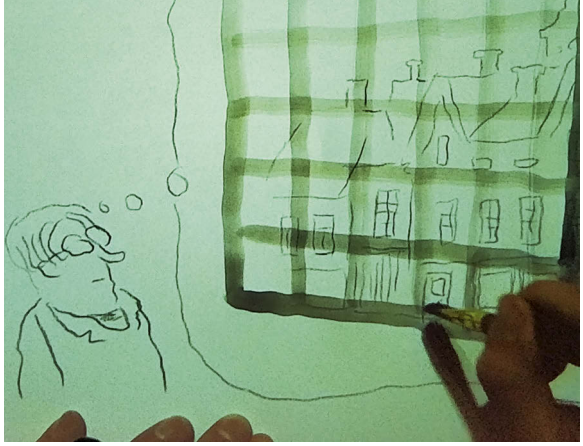

Yllä Ville Rannan piirroksia ja alla Matthias Sauerbruch (vas.).

Yllä Mieskuoro Huutajat ja alla vieraita kouluekskursiolla.

sissa riittävästi aikaa. Pitko argumentoikin vuorovaikutteisen suunnittelun tärkeyden puolesta, sillä usein suunnittelija saapuu paikkaan ulkopuolisena.

Eljas Kauppila toi oivaltavasti esille, että vaikka asukkaalle paikan henki kulminoituukin oman asunnon sisällä, myös esimerkiksi puistonäkymä voi olla tiedostamaton mutta erottamaton osa oman kodin henkeä. Luonnonympäristöjen positiivisesta vaikutuksesta paikan henkeen oltiin yksimielisiä, mutta kasvun ja muiden arvojen väliltä todettiin löytyvän myös ristiriitoja. ”Vaikeammin mitattaville arvoille ei ole yhteistä kielioppia”, Petri Sirviö pohti.

Hedelmällisen keskustelun ja lauantaibrunssin jälkeen oli ekskursioiden aika. Valitsin vierailukohteekseni opastetun kierroksen kolmeen uuteen koulurakennukseen Oulussa. Hiukkavaaran monitoimitalossa projektiarkkitehti **Timo Leiviskä** kertoi, kuinka rakennus onnistuttiin liittämään paikkaansa, vaikka lähiympäristön rakennuksia ei ollut vielä alettu rakentaa. Paikan hengen kuuntelemisen merkitys osana suunnitteluprosessia todella avautui tällä vierailulla. Vaikka paikan henkeä ei voitaisikaan täysin ennalta suunnitella, on sen huomioimisella – tai huomioimatta jättämisellä – suuri vaikutus siihen, millaiseksi ympäristömme rakentuu.

Anna-Riikka Tiainen

Arkkitehti-lehden päätoimittaja Mika Savela kertoi, mitä julkaiseminen tässä ajassa voisi tarkoittaa. ”Eri sukupolvet seuraavat erilaisia medioita, ja tämä voi vaikuttaa siihen, miten heidän arkkitehtuurikäsityksensä muodostuu.” Uudenlaiset kokeilut konkretisoituivat jo samana viikonloppuna Arkkitehti-lehden ja Opiskelija-SAFAn podcast-tapahtumassa.

Kaupunkiarkkitehtuuria ilman rajoja

Erikoissuunnittelija **Sarita Humppi** kirjoitti SAFAn blogissa Jyväskylän kokemuksista suunnittelun digitalisaatiota ruotineessa 3DYKS-hankkeessa. Jyväskylän case-alueilla pohdittiin kaavasuunnittelun ja rakennussuunnittelun yhtymäkohtia ja suunnitteluun liittyvän tiedon siirtymistä.

Monialainen kaupunkisuunnittelun kenttä on digitalisaatiolle monipuolinen markkina. Monialaisuus lisää innovaatioiden tarvetta ja määrää. Sivutuotteena syntyy digitaalisen tiedon ja prosessien yhteensopivuushaasteita. Humppi kysyy, josko tietokoneavusteisista erillisistä suunnitteluympäristöistä olisi mahdollisuus päästä työskentelytapaan, joka toimii todellista maailmaa jäljentävässä, yhdessä ja samassa digitaalisessa ympäristössä kaavoituksesta rakentamiseen.

Vastaavanlaista tavoitetta olin muotoilemassa vuodenvaihteessa päättyneessä ympäristöministeriön KAMMI-hankkeessa koko maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisen pohjaksi. Esitimme, että Suomen uuden kaavoitusjärjestelmän tulisi olla käyttäjänäkökulmasta laadittu tietojärjestelmä, josta olisi poistettu erilliset juridis-hallinnolliset prosessit eli kaavatasot ristiriitojen välttämiseksi. Ristiriitojen tulisi olla osa suunnittelua, ei sen lopputulosta.

Tavoite on, kuten Humpinkin, yksinkertainen. Toteutumisen hidasteena ovat kaupunkisuunnittelualan vahvat hallinnolliset, ammatilliset, ideologiset ja taloudelliset sektorit.

Koti, turva ja teekkarihaalarin väri

Maallikkona voisi luulla, että kaupunkisuunnittelussa sektoroituminen syntyy matkalla yleisestä yksityiskohtaisempaan. Kaavoitus olisi holistista kokonaisuuden ja yhteisen hyvän kehittämistä ilman sektorirajoja. Hanke- ja viitesuunnittelu olisi jo hieman sektoroitunutta eri tahojen yhteiskehittelyä parhaan konseptin määrittämiseksi. Toteutussuunnittelu olisi järjestelmällistä eri tekniikkalajien sektoritoimintaa kohti päätettyä kokonaistaideteosta.

Rakennettu ympäristömme kehittyy kuitenkin toisinpäin. Rakennussuunnittelussa eri alat toimivat joustavammin yhteen kuin kaavoituksessa. Rakennus valmistuu johdetun monialasuunnittelun tuloksena, mutta kaupunki kehittyy tavallaan ”erialasuunnittelusta”. Samasta projektista tehdään selvityksiä, vaihtoehtoja, havainnekuvia, puistosuunnitelmia, kaava- ja katukarttoja eri vaiheissa ja eri tahojen syyniin. Toisen työ on toiselle lähtötieto, reunaehto tai ihan uusi projekti.

Itse pyrin harjoittamaan ”ylialasuunnittelua” (*transdisciplinary*) aina, kun siihen tulee tilaisuus. Suunnittelen mielelläni liikennettä maankäyttönä ja maankäyttöä liikenteen lähteenä. Digitalisaatio on antanut tähän aivan uudet välineet, joilla käydä keskustelua sekä kaupunkikuvasta että liikennemääristä saman mallin äärellä. Ainakaan liikennesuunnittelua ei tarvitse enää irrottaa maankäytön suunnittelusta, jos ei tahdo.

> RAKENNUSSUUNNITTELUSSA ERI ALAT TOIMIVAT JOUSTAVAMMIN YHTEEN KUIN KAAVOITUKSESSA.

Moni kuitenkin tahtoo. Sektori on koti, turva ja teekkarihaalarin väri. Usein myös tilaajaorganisaatiot on jaettu teemoittain. Tällöin on vaikea teettää esimerkiksi paljon peräänkuulutettua maankäytön ja liikenteen yhteissuunnittelua. Kaupunkiliikenteen ilmastovaikutusten tavoitteet voivat toteutua vain niin sanotun kulkumuotojakauman muuttuessa. Tähän voi vaikuttaa merkittävästi vain maankäytön kautta. Erilaisissa ympäristöissä on erilaiset kulkumuodot tietulleista tai bussiaikatauluista välittämättä. Vastaavasti maankäytön tavoitteet urbaanista vireydestä voi saavuttaa vain liikennealueiden ja liikenneverkon suunnittelun kautta. Talojen tonttisommitelmilla ei ole vaikutusta.

Sektorit hiipumassa vaivihkaa?

Sektoriajattelu on kuitenkin kaupunkisuunnittelussa kaiken läpäisevä periaate. Kyse on modernismin perinnöstä ja ammattikuntien sokkeleista – kenties myös **Rem Koolhaasin** taannoin lanseeraamasta suuruuden (*bigness*) ominaisuudesta, joka jo itsessään sektoroi suunnittelun. Suuressa hankkeessa julkisivun suunnittelu voi olla yhtä erillinen projekti kuin saunaosaston kalustus. Hajarakennetussa kaupungissa hankkeiden koko kasvaa sektoreittain toisistaan voimaantuen. Metro, moottoritie ja kokoojakatu keskittävät asiakkaat; liikennesuunnittelua. Kauppa keskittää itsensä vastaavasti; kaavoitusta. Tornitalo keskittää asukkaat; asuntotuotantoa. Tulok-

RAKENNUSTIETO

Uutuuskirjoissa Aallon asuintaloja, kirjastoja, ja kansainvälisiä kontakteja

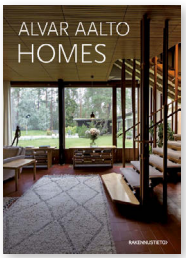

Alvar Aallon 30 tunnetuinta asuintaloa ja huvilaa 1920-luvulta 1960-luvulle: yhden perheen taloja, kerrostaloja ja kesähuviloita.

Kuvat Jari Jetsonen, teksti Sirkkaliisa Jetsonen, johdantoartikkeli Jussi Rautsi
270 s., 66 € | Ilmestyy kesäkuussa

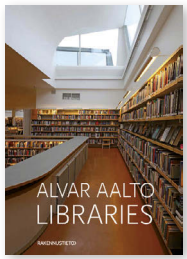

Kirjassa esitellään hienoin neliväirikuvin ja piirustuksin 19 Alvar Aallon suunnittelemaa kirjastoa: kirjastorakennuksia ja yksityiskirjastoja sekä Akateeminen kirjakauppa.

Kuvat Jari Jetsonen, teksti Sirkkaliisa Jetsonen, johdantoartikkeli Teija Isohauta
250 s., 66 € | Ilmestyy marraskuussa

Arvostettujen kansainvälisten tutkijoiden kirjoituksia Alvar Aallon töistä ja kontakteista Suomen ulkopuolella.

Toimittaneet Esa Laaksonen ja Silvia Micheli
250 s., 38,50 € | Ilmestyy elokuussa

www.rakennustietokauppa.fi Puh. 0207 476 401

Kirjat ovat englanninkielisiä.
Tulossa pian ennakkomyyntiin verkkokauppaan.

sena on tavallaan hanke hankkeelta kasvavia mutta irralleen keskitettyjä leirejä.

Sektoreista emme silti halua luopua. Pelkona on ammatillinen identiteettikriisi tai organisaatioriita.

Suunnittelusektoreiden hiipuminen saattaa kuitenkin kehittyä vaivihkaa digitalisaatiosta. Kun kaupungin toiminnallis-fyysistä rakennetta (arkkitehtuuria) totutaan katsomaan data-analytiikan avulla kokonaisvaltaisesti, saati reaaliaikaisesti, voidaan vetää johtopäätöksiä toimialadogmista välittämättä. Kaupungissa ”function follows form” ja ”space is the machine” (**Bill Hillier** 1998). Jo vuosia kaupunkitutkimuksessa hyödynnetty kaupunkirakenneanalytiikka (*spatial analysis*) alkaa digitalisaation avulla lähestyä yleiskäyttöisen teknologian statusta. Tätä kautta voi syntyä uusi näkemys kaupunkiarkkitehtuurista ilman professiorajoja. Koneille kun ei kehkeydy identiteettikriisejä siitä, minkä aiheen käsittelyyn ne resursseja käyttävät.

Teemu Jama

3DYKS-hankkeesta: www.wspdesignworks.com/3dyks
KAMMI-hankkeesta:
julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160505

Arkkitehtuuri yhteiskunnan peilinä

Miten suomalainen arkkitehtuuri erottuisi globaalissa rakentamisen kuvastossa? Mitä arvoja arkkitehtuurimme kuvastaa? Mitkä prosessit synnyttävät nykyajan rakentamista?

> POHJOISMAAT OVAT MAAILMALLA IHAILUN KOHTEENA, JA SUOMALAINEN YHTEISKUNTA FYYSISINE ILMENEMISMUOTOINEEN ON TÄMÄN ELÄMÄNTAVAN NÄYTEIKKUNA.

Muun muassa näihin aiheisiin syvennyttiin eduskunnan Pikkuparlamentissa Arkadia-seuran järjestämässä seminaarissa suomalaisen arkkitehtuurin tulevaisuudesta. Eduskunnan Arkadia-seura yhdistää kansanedustajia, taiteilijoita ja kulttuurielämän edustajia keskustelemaan esimerkiksi kulttuuripolitiikasta.

Arkkitehtuurikriitikko **Jorma Mukala** alusti puheenvuorossaan seminaaria toteamalla, että globaali kulttuuri on jatkuvasti yhtenäisempää mutta paikallisuus ei silti saisi kadota. Vahva kansallinen identiteetti onkin kansanedustaja, arkkitehti **Anders Adlercreutzin** mukaan suomalaisen arkkitehtuurin perusta. Arkkitehtuurimme tulisi heidän mukaansa ilmentää hyvinvointia, onnellisuutta, resurssiviisautta ja hyvää elämää. Rakentamisen ei tulisi olla vain kauniin tekemistä vaan kestävän yhteiskunnan rakentamista.

Työssään kansanedustajana Adlercreutz on saanut huomata, että arkkitehdin ammatista on hyötyä politiikassa. Hänen mukaansa arkkitehdin työlle ominainen jatkuva ristiriitojen yhteensovittaminen valmentaa erinomaisesti vaikkapa diplomaattina tai poliitikkona toimimiseen.

Koulutuksesta ja kaupunkipolitiikasta

Professori **Markku Hedman** nosti esiin periaatteensa tulevien arkkitehtipolvien kasvattamisessa. Arkkitehtuuri tulisi nähdä kokonaisvaltaisena ilmiönä, synteesinä toivotusta todellisuudesta. Rakentamisen asiantuntijaksi tulisi kasvaa pikkuhiljaa, jatkuvasti uutta oppien. Kriittisyyttä tulisi korostaa erotuksena esikuvallisuudesta, mestareiden matkimisesta.

Arkkitehti **Kaarin Taipale** valotti niitä prosesseja, jotka muovaavat todellisuutta ennen kuin arkkitehti pääsee työnsä ääreen. Useimmitenhan tontti on annettu, ja arkkitehdin työksi jää tehdä lopputuloksesta mahdollisimman hyvä. Ennen arkkitehtonista muodonantoa kaupungin kehitystä ovat yleensä ohjanneet ainakin kaupunkipolitiikka, kansainvälisen kilpailukyvyn parantamiseen tähtäävä elinkeinopolitiikka sekä kaupunkilaisten palveluita tuottava kuntapolitiikka. Näiden ohjaavien tekijöiden jälkeen tulee vielä useimmiten yksityinen kiinteistösijoittaja omine intresseineen. Rakennettu ympäristö onkin aikansa kuva, joka ilmentää rakentamisajankohdan arvoja ja ihanteita.

LENNART LANG

Kaavoituksesta ja kansainvälisyydestä

Arkkitehti, kansanedustaja **Veronica Rehn-Kivi** pohti kaavoituksen tarpeellisuutta laadukkaan elinympäristön synnyttäjänä. Vaikka kaavoitus saattaa joissain tapauksissa nostaa rakennushankkeiden kustannuksia tai rajoittaa suunnittelijan luovuutta, kaava asettaa kuitenkin selkeät raamit rakentamiselle ja varmistaa rakentamisen laadun. Koska yleensä ei voi luottaa rakennuttajien hyvään tahtoon, saati vahvan kaupunkikuvatoimikunnan näkemykseen, Rehn-Kivi päätyi suosittelemaan kaavoitusprosessin säilyttämistä nykyisellään.

Kansainvälisesti menestynyt arkkitehti, professori **Rainer Mahlamäki** esitti näkemyksensä siitä, miten suomalaisilla arkkitehdeilla voisi olla edellytykset maailmanvalloitukseen. Kotimaisen arkkitehtuurin vienti maailmalle on pitkä ja työläs hanke, joka ei tapahdu komiteapäätöksellä – pikemminkin kotimaisten toimistojen maailmanvalloitusta tulisi tukea ja rohkaista ruohonjuuritasolla.

Kansainvälinen kiinnostus tulisi Mahlamäen mukaan synnyttää erottautumalla, ei pyrkimällä samanlaisuuteen kansainvälisten kilpakumppaneiden kanssa. Myös turhasta vaatimattomuudesta pitäisi päästä eroon, sillä kansainvälisissä ympyröissä jyllää lähes häikäilemätön mainonta.

Kilpailuista ja kamppailusta

Puheenvuoroja seuranneessa keskustelussa peräänkuulutettiin valtion tukea kansainvälisiin arkkitehtuurikilpailuihin osallistumiselle – tuen kontrollointi olisi periaatteessa helppoa, kun vastineeksi pitäisi esittää selkeä kilpailuehdotus. Haasteena nähtiin, että talouden, tekniikan ja taiteen risteyksessä arkkitehtuuri kuuluu peräti kolmen ministeriön toimialaan. Tämän luulisi toisaalta edesauttavan rahoituksen löytymistä eri kanavia pitkin.

Arkkitehtuuriviennissä tulisi muistaa, että varsinainen vientiartikkeli eivät ole rakennukset tai niiden suunnitelmat vaan sosiaalinen ja ihmiskuvallinen sisältö. Suomalainen arkkitehtuuri ei ole pelkkiä rakennuksia vaan tietynlaista elämäntapaa. Pohjoismaat ovat maailmalla ihailun kohteena, ja suomalainen yhteiskunta on tämän elämäntavan näyteikkuna.

Keskustelu painottui arkkitehtuurivientiin. Itselläni heräsi kysymys, johtuisivatko arkkitehtuuriviennin haasteet sittenkin ajan hengen ja omien arvojemme ristiriidasta. Ympärillämme on nähdäkseni käynnissä kamppailu teknologisen rationalismin ja ekologisen humanismin välillä. Sikäli kuin suomalaisella arkkitehtuurilla on jotain uutta annettavaa, voi tämä ristiriita poikia pitkällä tähtäimellä myös vientimenestystä. Olennaista on pitää kiinni omista arvoistaan ja olla samaan aikaan avoin uusille vaikutteille.

Lennart Lang

Aalto University Väre by Verstas Architects

10th Annual Architectural Research Symposium in Finland 2018

Global North – Global Challenges and Local Responses in Contemporary Architecture

Researchers, students and practitioners are invited to the 10th Annual Architectural Research Symposium in Finland, October 26th–27th 2018. The symposium is organized in Otaniemi, Espoo, by Aalto University School of Arts, Design and Architecture, Department of Architecture, in collaboration with Tampere and Oulu School of Architecture.

The symposium aims to cover a variety of contemporary discussions in architectural research, from architectural design at all scales to the context of urban planning and development.

This year we have three different presentation categories:

1. Poster presentation (especially suitable for Works in Progress and practice-led research)
2. Oral presentation at the Symposium
3. Presentation and full paper published after the Symposium. The accepted and revised full papers will be published in the Architectural Research in Finland (ARF) online journal via the Open Journal Systems (OJS) publishing platform.

More information:
blogs.aalto.fi/atut2018 and
www.facebook.com/aaltoarf

Abstract submissions deadline 15.6.
via easychair.org/cfp/ATUT2018.

Lumir
NATURAL ACOUSTICS

Rajaton akustiikka. Lumir toteutti yhtenäiset, elämättömät ja saumattomat akustiikkapinnat Eduskuntataloon. **Lumir Rock** -tapahtuma arkkitehdeille ja akustiikka-alan ammattilaisille 17.8.2018!

www.lumir.fi

Tiede kupli kaupunkitutkimuspäivillä

Tieteiden talolla Helsingin Kruunuhaassa kokoonnuttiin jo 16. kerran Kaupunkitutkimuksen päiville.

Vaikuttavan ensimmäisen keynote-luennon piti sosiologi ja maantieteilijä, professori **Christian Schmid** ETH Zürichistä. Hänen taustaltaan löytyy esimerkiksi *Schwitzerland: An Urban Portrait 2006* -hanke sekä monia kansainvälisiä vertailevia projekteja. Schmidin mukaan moniulotteinen urbanisaatio läpäisee yhteiskunnat yhä täydellisemmin. Singaporessa jopa merta urbanisoidaan, ja Kaakkois-Aasiassa puhutaan palmuöljyn vaikutuksista *urban-rural*-termin kautta.

Toisen ulkomaisen pääluennon piti professori **Carola Hein** Delftin teknillisestä korkeakoulusta, jossa hän toimii arkkitehtuurin historian ja kaupunkisuunnittelun professorina. Hänen luennossaan *Oil Spaces* osansa saivat niin moottoritiet, öljyputket, öljysäiliöt, pääkonttorit kuin bensa-asematkin.

Kansainvälisten gurujen näkemysten välähdysten ohella käytiin keskustelua tutkijoiden omista aiheista eri sessioissa. Osallistuin ”Kaupungin kehittäminen tutkimuksen ja opetuksen kenttänä” -sessioon, jota pitivät FT **Hanna Mattila** Aalto-yliopistosta ja yliopistonlehtori **Terhi Ainiala** Helsingin yliopistosta. He esittelivät yhteistyönään toteuttamansa *Suunniteltu ja koettu kaupunki* -kurssikonseptin, jossa haluttiin vahvistaa osaamisperusteista tutkimusta ja asiantuntijoiden identiteettiä. Kurssikohteena käytettiin Helsingin Merihakaa ja Hakaniemeä.

FT **Vesa Kannisen** ja maantieteen professori **Sami Moision** ”Kaupunkiseudun suunnittelu ja territoriaaliset politiikat”-sessiossa puolestaan pohdittiin strategisen seudun ymmärtämistä suhteessa suomalaiseen suunnittelujärjestelmään sekä näissä ilmenevää demokratiavajetta.

Kevytkulttuurisuunnittelua

Maisemantutkimuksen professori **Maunu Häyrynen** Turun yliopistosta käsitteli kulttuurisuunnittelua, sen taustaa ja nykymahdollisuuksia Suomessa. Hän näki kulttuuristetun kaupunkisuunnittelun herkistymisenä yhteisöille. Hän pohti niin ikään ”kevytkulttuurisuunnittelua” yhtenä realistisena mahdollisuutena kunnissa siten, että työhön kytkettäisiin pari kolme kunnan sektoria. Työ voisi olla rajattua ja lyhytkestoistakin.

Päivillä jaetaan vuosittain parhaan kaupunkiaiheisen artikkelin palkinto. Sen jakoi tänä vuonna Suomen Kaupunkitutkimuksen Seuran puheenjohtaja **Aura Kivilaakso**, joka toimi palkintoraadin puheenjohtajana. Palkinnon sai tutkijapari **Pasi Mäenpää** ja **Maija Faehnle**. He ovat kehitelleet ideaa itseorganisoituvasta kaupungista ja vahvemmasta kansalaisuudesta, osin digitaalisuuteen tukeutuen. He puhuvat erilaisista kansalaisverkostoista neljäntenä sektorina ja vastakohtana esimerkiksi yhdistyksille. Neljännen sektorin lupauksiin kuuluu heidän mukaansa uudenlaista osallisuutta ja yhteistoimintaa. Perinteinen edustuksellinen demokratia voi laajentua suoran toiminnan suuntaan ja käyttäjälähtöinen julkinen tila saada osakseen ”kevytkapinaa”. Palkituilta on tulossa kirja aiheesta.

Iltaohjelman yhteydessä professori **Mari Vaattovaara** valotti uuden kaupunki-instituutin toimintaa Helsingin yliopistossa.

Päivien vastuuseurana oli tänä vuonna Suomen Kaupunkitutkimuksen Seura. Seuraavista päivistä päävastuussa on Yhdyskuntasuunnittelun seura YSS ry, joka juhlii ensi vuonna 60-vuotistaivaltaan.

Hilkka Lehtonen

> PERINTEINEN EDUSTUKSELLINEN DEMOKRATIA VOI LAAJENTUA SUORAN TOIMINNAN SUUNTAAN JA KÄYTTÄJÄLÄHTÖINEN JULKINEN TILA SAADA OSAKSEEN ”KEVYTKAPINAA”.

Suomalaisen kirjasto-arkkitehtuurin tarina

Suomen paviljongin näyttely *Mind-Building* kertoo suomalaisen kirjastoarkkitehtuurin tarinan esittelemällä eri teemojen valossa seitsemäntoista eri aikakausien kirjastorakennusta. Kustakin rakennuksesta on nostettu esiin jokin sen erityispiirre. Näyttely avataan Venetsian arkkitehtuuribiennaalissa 24.5.

#mindbuilding #labiennale2018 #freespace

// Kirjasto on eteenpäin katsovan sivistysyhteiskunnan tukipilari. Kirjasto on kasvattanut kirjallisuutemme lukijoita, jakanut tietoa ja valistanut, houkutellut nuoria pois kadulta, opettanut internetin käyttöä ja antanut tilat ja välineet omatoimiselle, aktiiviselle kansalaisuudelle. Maamme arkkitehdit ovat antaneet kirjastolle sen näkyvän muodon ja siten olleet mukana ruokkimassa kirjaston käyttäjäyhteisölleen säteilemää sosiaalista elinvoimaa oman taiteenalansa, arkkitehtuurin, keinoin. Näyttelymme on kunnianosoitus kirjastoarkkitehtuurille ja muistutus hyvän arkkitehtuurin ajan ja paikan ylittävästä voimasta", kertoo näyttelyn lähtökohdista kuraattori, arkkitehtuurikriitikko ja -tutkija **Anni Vartola**.

Tarinan aloittaa **Theodor Höijerin** suunnittelema Rikhardinkadun kirjasto vuodelta 1881 – Suomen ensimmäinen yleiseksi kirjastoksi suunniteltu rakennus – yhdessä Kallion kirjaston kanssa. Kaupunginarkkitehti **Karl Hård af Segerstadin** suunnittelema, vuonna 1914 valmistunut Kallion kirjasto on hiljattain avattu uudelleen Valvomo Arkkitehtien kunnostus- ja muutostöiden jälkeen.

Viipurin kirjasto (**Alvar Aalto**, 1935) ja Töölön kirjasto (**Aarne Ervi**, 1970) edustavat eri aikakausien valkoista modernismia ja tulevaisuudenuskoa. Viipurin kirjasto oli ensimmäinen suomalainen kirjasto, jossa oli varta vasten lapsille suunniteltu osasto, ja Töölön kirjaston musiikkiosasto oli suunnannäyttäjänä tulevalle. Molemmat kirjastot on 2010-luvulla restauroitu arkkitehti **Tapani Mustosen** johdolla.

Omien aikakausiensa arkkitehtuurista kertovat Tampereen pääkirjasto Metso (**Raili** ja **Reima Pietilä**, 1983), Kuhmon kaupunginkirjasto (**Jyrki Tasa**, 1988), Joensuun kaupunginkirjasto (**Tuomo Siitonen**, 1992), Raision kirjasto (**Hannu Tikka**, 1995) ja Lohjan pääkirjasto (**Ilmari Lahdelma**, 2006). Ne kuljettavat tarinaa modernismin jälkeiseen maailmaan. Vallilan kirjasto Helsingissä (**Juha Leiviskä**, 1991) on esimerkki pienestä sivukirjastosta, jossa arkkitehtuuri ylevöittää arkisen toiminnan.

Uusi lehti kirjastoarkkitehtuurin tarinassa kääntyi, kun Turkuun rakennettiin vanhan laajennukseksi uusi pääkirjasto (JKMM Arkkitehdit, 2007). Pääsuunnittelija **Asmo Jaaksin** ja sisustusarkkitehti **Päivi Meurosen** käsialaa on myös Seinäjoen Apila-kirjasto (2012). Vuonna 2016 valmistunut Harald Herlin -oppimiskeskus Alvar Aallon suunnittelemassa entisessä Teknillisen korkeakoulun pääkirjastossa (1970) jatkaa JKMM:n vahvaa ja iloisen oivaltavaa kirjastotilojen sarjaa. Espoon Otaniemessä restauroinnin ja muutostöiden pääsuunnittelijoina olivat **Teemu Tuomi** ja **Tuomo Remes** Arkkitehdit NRT:ltä.

Maunula-talo (K2S Arkkitehdit, 2017) Helsingissä tuo tarinan nykypäivään ja kertoo siitä, miten kirjasto- ja asukastalo voi aktiivisesti toimia paikallisia yhteen kokoavana hankkeena. Rakennuksen suunnitteluprosessi toimi pilottina osallistavasta suunnittelusta, jossa arkkitehdit, tilaajatahot, asukkaat ja tulevat käyttäjät olivat vuorovaikutuksessa koko prosessin ajan.

Näkymän tulevaisuuden kirjastoon tarjoaa joulukuussa 2018 yleisölle avautuva Helsingin keskustakirjasto Oodi (Arkkitehtitoimisto ALA). Uusi keskustakirjasto on paikka kansalaisaktivismille ja kohtaamisille sekä tekemiselle ja toiminnalle, unohtamatta kuitenkaan mahdollisuutta rauhalliseen kirjoihin paneutumiseen. Oodista tulee kaikille avoin ei-kaupallinen tila, joka ottaa ylpeästi paikkansa parlamentarismin ja kulttuurin solmukohdassa.

Näyttelyssä nähdään ja kuullaan myös kolme tilausteosta: **Antti Auvisen** ja **Marja Rautaharjun** videoteos Helsingin yliopiston pääkirjasto Kaisasta (Anttinen Oiva Arkkitehdit, 2012), **Helmi Kajasteen** video Sellon kirjastosta (Helin & Co Arkkitehdit, 2003) sekä **Martti Kallialan** ja **DJ Hvadin ääniteos**. Lisäksi näyttelyssä nähdään kirjastoihin liittyvää esineistöä kalusteista matkamuistoihin. Olennainen osa Aalto-paviljongin näyttelyä ovat myös kirjaston käyttöön liittyvät toiminnallisuudet.

Arkkitehtuurin tiedotuskeskus Archinfo vastaa Suomen paviljongin näyttelystä nyt ensimmäistä kertaa. *Mind-Building*-näyttelyn komissaari on Archinfon toiminnanjohtaja **Hanna Harris**. Näyttelyarkkitehtuurin on suunnitellut **Tuomas Siitonen** ja -grafiikan **Johannes Nieminen**.

Venetsian arkkitehtuuribiennaalin 16. kansainvälinen arkkitehtuurinäyttely Freespace avoinna yleisölle 26.5.–25.11.2018.

ARKKITEHTUURIMUSEO
FINLANDS ARKITEKTURMUSEUM
MUSEUM OF FINNISH ARCHITECTURE

ti–su 11–18 ke 11–20
Kasarmikatu 24 Helsinki
puh. 045 7731 0474

sisäänpääsy 10/5/0 €
yhteislippu Designmuseon
kanssa 15 €/Museokortti

mfa.fi
Instagram
Facebook
Twitter

NÄYTTELY MUSEOSSA

HELSINKI–SHANGHAI: PES-ARKKITEHDIT
Iso ja pieni näyttelysali 7.3.–3.6.2018

Vielä ehdit Helsinki–Shanghai-näyttelyyn. PES-Arkkitehdit esittäytyy näyttelyssä tärkeimpien kansainvälisten ja kotimaisten projektiensa kautta. Arkkitehtitoimiston 50 vuoden mittaista toimintaa juhlistavassa näyttelyssä kohtaavat Suomi ja Kiina.

Avoin yleisöopastus
Näyttelyn päätteeksi 3.6. kello 14 arkkitehtien Pekka Salmisen ja Tuomas Silvennoisen johdolla.

OPEN HOUSE HELSINKI
Perjantaina 18.5.2018

Tänä keväänä vierailemme PES-Arkkitehtien kohteissa
/ Kello 9: Kehärata, Lentoaseman rautatieasema
Teletie 6, 00530 Vantaa
/ Kello 10.30: Länsiterminaali 2
Tyynenmerenkatu 8, 00220 Helsinki
/ Kello 15: PES-Arkkitehtien Marjaniemen toimisto
Ison-Antintie 8, 00930 Helsinki

MUSEOPIHA

AVOIMET OVET HELSINKI-PÄIVÄNÄ
Tiistai 12.6.2018 kello 11–18

Museopihan yksityinen parkkipaikka väistyy kesäkeitaan tieltä, kun kaupunkiviljelmä ottaa Helsinki-päivänä tilan haltuun. Kutsummekin kaikki mukaan istuttamaan kukkia ja hyötykasveja. Viljelylaatikoille on vapaa pääsy koko kesän. Lisäksi museo tarjoaa Helsinki-päivän kunniaksi ilmaisen sisäänpääsyn kaikille museovieraille.

IHANA HELSINKI – MUSEOPIHA KUKKII!
Lauantai 26.5. kello 13–15

Museopiha kukkii! -tapahtumassa on mahdollisuus tutustua kaupunkiviljelyn saloihin yrttilaatikoiden istutustalkoissa Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon yhteisellä pihalla. Kaikille avoin tapahtuma järjestetään osana Ihana Helsinki -kaupunkifestivaalia.

TULOSSA

Tervetuloa avajaisiin tiistaina 12.6. kello 18!

SUOMEN ARKKITEHTUURIA. KATSAUS 2018
Iso näyttelysali 13.6.–16.9.2018

Poimintoja kotimaisen arkkitehtuurin parhaimmistosta esitellään Arkkitehtuurimuseon, Alvar Aalto-säätiön ja SAFAn juryn ohjaamassa näyttelyssä. Valitut kohteet edustavat monipuolisesti arkkitehtuurin eri osa-alueita ja vaihtelevat kooltaan pienrakennuksista mittaviin asuntotuotannon ja julkisen rakentamisen hankkeisiin.

URBAN FAÇADES
Pieni näyttelysali 13.6.–16.9.2018

Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitoksen opiskelijat ovat valmistaneet julkisivututkielmia osoitteeseen Punanotkonkatu 2. Kyseessä on vanhan poliisiaseman toimistorakennus, jota puretaan parhaillaan uuden asuinrakennuksen tieltä. Näyttely ei ota kantaa uudisrakennuksen arkkitehtuuriin, vaan tarkoituksena on nostaa esiin yleistä keskustelua kaupunkikuvasta ja rakennustaiteen merkityksestä tämän päivän kovaa vauhtia muuttuvassa Helsingissä.

Avoin keskustelutilaisuus
Näyttelyn avajaiskeskustelussa 12.6. kello 17 panelisteina toimivat arkkitehdit Esa Ruskeapää ja Simon Mehringer. ilmainen sisäänpääsy Helsinki-päivän kunniaksi!

Katsaus 2018: Helsingin Kaupunginteatteri, peruskorjaus LPR-arkkitehdit
Kuva Arno de la Chapelle

Kenen Berliini?

Uusi dokumenttielokuva tarkastelee kaupunkikehitystä kriittisesti mutta paasaamatta.

Regula Lüscher.

Tanskalainen **Hans Christian Post** teki muutama vuosi sitten sekä elokuvan että väitöskirjan Berliinin Alexanderplatzista. Dokumenttielokuvan nimi oli *Last Exit Alexanderplatz*.

Huoahdustauon jälkeen on valmistunut seuraava dokumentti *Wessen Stadt? Whose City?* Se vie Berliiniin ja pohdiskelee useiden asiantuntijoiden ja berliiniläisten voimin sitä, miten 1990-luvun Berliinin uudelleenrakentamisstrategia Kritische Rekonstruktion -malleineen aikanaan syntyi ja mihin kaikkeen se on johtanut.

Post haastattelee sekä kaupunkisuunnittelijoita, arkkitehteja että arkkitehtuuriteoreetikkoja ja -historioitsijoita. Mukana on myös maineikkaan Tresor-klubi- ja toimintakokonaisuuden yhdessä muiden luovien alojen ihmisten kanssa kehitellyt **Dimitri Hegemann**.

Äänensä saa kuuluviin mustaan lierihattuun ja viittamaiseen takkiin sonnustautunut **Dorothee Dubrau**. Hän jäi monien muiden kanssa katveeseen, kun kaupunkisuunnittelun johdossa toimineen **Hans Stimmannin** kokoama, lähinnä miesten muodostama ryhmittymä loi Berliinin uuden rakentamisen peruslinjat. Vaihe oli sikäli kiinnostava, että kaupunkiin säntäsivät myös tunnetut kansainväliset arkkitehtuurinimet – ennen kaikkea haluineen päästä vauhdilla suunnittelemaan uutta Berliiniä ja sen rakennuksia.

Berliinin tulee sittenkin kuulua asukkailleen

Tuore elokuva tutkailee nykyhetkeä ja lähimenneisyyttä. Se katsoo sitä rajua ja myönteistä energiaa sisältänyttä vaihetta, jolloin kaavoituksen periaatteita luotiin mutta ei kuitenkaan keskusteltu kaupunkisuunnittelun sosiaalisista ulottuvuuksista. Pääpainon saivat esteettiset ja tyylilliset seikat. Debattia käytiin arkkitehtien, kaupunkisuunnittelijoiden, asiantuntijoiden ja arkkitehtuurijournalistien kesken.

Rajuinta kritiikkiä Stimmannia kohtaan oli esittämässä 1960-luvun radikalismin hyökyaalloissa perustettu, arvostettu *ARCH+*-lehti ja sen päätoimittaja **Nikolaus Kuhnert**. Kuhnert käytti uusia kaupunkisuunnitteluperiaatteita ja niiden luojia kuvaillessaan jopa f-alkuista sanaa. Tuolloin sen käyttäminen lopetti kaiken älykkään keskustelun.

Hans Christian Post käsittelee kuitenkin aihettaan lempeäs-

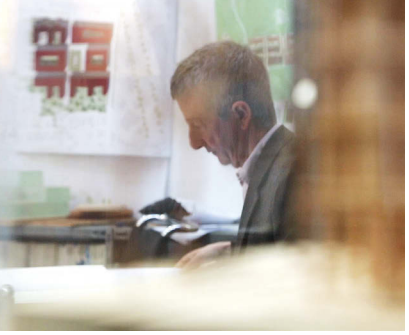

Daniel Libeskind.

Dimitri Hegeman

ti ja paasaamatta. Katsoja saa rauhassa kuunnella eri haastateltavien näkökantoja. Äänessä ovat esimerkiksi Berliinin hyvin tunteva **Daniel Libeskind** ja arkkitehtuuriteoreetikko ja Bauhausin entinen johtaja **Philipp Oswalt**. Tiukinta kritiikkiä esitetään siitä ylimielisyydestä, jolla kansalaisten ääni aikanaan sivuutettiin, sekä siitä, että Berliini on viime aikoina myynyt huomattavan suuren määrän rakennuksiaan ja kiinteistöjään. Finanssivallalle annettiin ikään kuin avaimet käteen.

Nyt on edessä suuri ajatuksellinen remontti: Berliinin tulee sittenkin kuulua ensisijaisesti asukkailleen. Kaupungin on säilytettävä monikasvoisuutensa ja tietynlainen repaleisuutensakin. Yksi haastateltavista katsoo kuitenkin, että Berliinissä on liikaa avoimia rakentamattomia alueita, kuten siirtolapuutarhoja. Mutta juuri se tekee Berliinistä miellyttävän, ja kaupungin on monista muistakin syistä säilytettävä vehreytensä ja erikoislaatuisuutensa.

Irvokas nykytilanne

Nykytilannetta ja sen irvokkuutta kuvaa se, että 14 vuotta toiminut Tresor esitti ideanaan 40 metriä korkean erityisen Tresor-rakennuksen toteuttamista suorastaan brändiksi muodostuneen klubin yhteyteen. Sen sijaan kaupunki möi kiinteistön sijoittajille. Se toteutti paikalle tavanomaisen toimistorakennuksen, joka on edelleen tyhjänä. Tresor oli loistava esimerkki kahden eri Saksan nuoremman polven väkevälle kulttuuriselle yhteistyölle, mutta se sai väistyä.

Yksi valopilkuista tulee filmin loppumetreillä: ajatus muuttaa noin 40 000 kerrosneliömetrin laajuinen DDR:n aikainen rakennuskompleksi asunnoiksi ja luovien alojen toimintakeskukseksi – huomattavasti tavanomaista edullisempaan hintaan.

Berliinin tämänhetkinen, hintoja ylöspäin vetävä kiinteistöbisneskehitys on kaupungin asuttavuuden, toimivuuden, vetovoiman ja kiinnostavuuden kannalta tuhoisa. Suurten haasteiden edessä onkin kaupunkisuunnittelua johtava **Regula Lüscher**. Hän saa kohteliaisuussyistä elokuvassa viimeisen sanan.

Tarja Nurmi

Hans Christian Postin molemmat elokuvat on tarkoitus saada esitettäviksi Suomeen.

Valokuvat ovat still-kuvia elokuvasta Whose City?

Leikkaus Villa Lantesta.

Lupa & Amos -näyttely Villa Lantessa

Villa Lantessa Roomassa on avautunut *Lupa & Amos* -näyttely, jonka teema on rakennuskulttuurin aikasyvyys. Näyttely on syntynyt Tampereen teknillisen yliopiston ja Suomen Rooman-instituutin yhteistyönä. Sen ideoinnista ja kokoamisesta on vastannut professori emeritus **Tore Tallqvist**. Näyttelyaineisto tukeutuu arkkitehtuurin historian peruskurssilla tehtyihin harjoitustöihin, jotka ovat syntyneet vuosien varrella Tampereella. Näyttely esittelee aineiston avulla pedagogisen idean, joka pohjautuu aikatilojen rakentamiseen ennen opiskelijoiden varsinaista perehtymistä arkkitehtuurin historiaan.

Itse Villa Lante on näyttelyssä eräs Laterna Magica (kuva), joka tuo näkyviin kolmentuhannen vuoden aikatilan, kokonaiskuvan Euroopan ja Rooman arkkitehtuurin historiasta.

Näyttely esittelee myös aikasyvyyden tarkemmin määriteltynä arvotekijänä, kun haasteena on yhdistää arkkitehtuurin ja rakennuskulttuurin ajattomat arvot toisiinsa. Se avaa erään reitin, jota pitkin voitaisiin tietoisemmin kytkeä aikasyvyys arkkitehdin arkisiin työtehtäviin.

Näyttely on avoinna 6.4.–23.10.2018 arkisin kello 9–12 Suomen Rooman-instituutin aukioloaikana. Muista ajoista tai suurempien ryhmien vierailuista pyydetään ottamaan yhteyttä joko instituutin toimistoon tai intendenttiin info@irfrome.org. Muihin tiedusteluihin vastaa arkkitehti Iida Kalakoski, TTY, iida.kalakoski@tut.fi.

Hae FISE-pätevyyttä digitaalisesti

FISE on kehittänyt pätevyyden hakuun uuden digitaalisen palvelun, jossa pätevyyttä haetaan sähköisellä hakulomakkeella. Näin pätevyyden haku muuttuu sujuvammaksi ja tietoturvallisemmaksi sekä täyttää tietosuojaasetuksen vaatimukset. Ensimmäisenä palvelu otetaan käyttöön rakennussuunnittelijan pätevyydessä. Tavoitteena on saada kaikki pätevyydet palveluun vuoden 2018 aikana.

Patevyyspalvelu.fi otettiin käyttöön pilottina toimineessa rakennussuunnittelijan pätevyydessä toukokuun alussa. Pätevyysvaatimukset esitetään totuttuun tapaan FISEn verkkosivuilla kohdassa PÄTEVYYSPALVELU > HAE PÄTEVYYTTÄ. Sieltä hakija ohjautuu digitaaliseen pätevyyspalveluun.

Ensimmäisellä käyntikerralla hakija rekisteröityy palveluun. Rekisteröinnin yhteydessä suoritetaan niin sanottu vahva tunnistautuminen hakijan henkilöllisyyden varmistamiseksi. Tällä hetkellä käytössä on mobiilivarmenne tai pankkitunnistautuminen.

Vaiheistetussa digitaalisessa hakulomakkeessa hakija antaa aihealue kerrallaan häntä koskevat tiedot, jotka tallentuvat hakijan profiiliin. Kerran annettuja tietoja voi myöhemmin hyödyntää muiden pätevyyksien hakemisessa tai pätevyyden uusimisessa. Lomakkeen voi tallentaa myös kesken täytön ja jatkaa myöhemmin. Hakemus lähetetään palvelun kautta automaattisesti pätevyyslautakunnalle. Hakija ja lautakunta ovat sen jälkeen yhteydessä palvelun välityksellä.

Hakija voi ylläpitää palvelussa koulutus- ja työkokemustietojaan. Koulutuksen tai referenssitehtävän voi kirjata palveluun koska vain, ja siihen voi liittää sähköisessä muodossa olevia liitteitä. Kun pätevyyden haku tulee ajankohtaiseksi, hakemuksen täyttäminen on kätevää, koska tiedot löytyvät palvelusta valmiina.

Tavoitteena on saada FISEn kaikki 78 pätevyyttä uuteen palveluun tämän vuoden loppuun mennessä. Siirtyminen toteutetaan niin, ettei siitä aiheudu toimintakatkoksia ja kaikki pätevyydet ovat koko ajan normaalisti haettavissa. Hakija toimii pätevyyskohtaisen ohjeistuksen mukaan.

Lisätietoa: Marita Mäkinen, toimitusjohtaja, FISE Oy, marita.makinen@fise.fi tai 050 574 5099, ja Pia Selroos, lautakunnan sihteeri, SAFA, pia.selroos@safa.fi tai 041 528 2952.

ALVAR AALTO

SYMPOSIUM

14. KANSAINVÄLINEN ALVAR AALTO SYMPOSIUM

ASUMISEN UUDET RATKAISUT KAUPUNKIYMPÄRISTÖJEN MUUTOKSESSA

30.–31.8.2018 JYVÄSKYLÄ

Asumisen ajankohtaisiin kysymyksiin pureutuvan, perinteikkään Alvar Aalto Symposiumin ohjelma on nyt julkistettu. Tutustu ohjelmaan ja varmista paikkasi vuoden kiinnostavimmassa arkkitehtuuritapahtumassa! Tapahtuman liput ostettavissa edulliseen early bird -hintaan 30.6.2018 asti.

www.alvaraalto.fi/alvaraaltosymposium

ELINA ALATALO MICHAEL ASGAARD ANDERSEN SELINA ANTTINEN JAAKKO BLOMBERG
STEPHEN BATES ÉDOUARD FRANÇOIS MIKKEL FROST KRISTIEN RING ANNE KAESTLE
ANTTI LEHTO KATJA MAUNUNAHO ELLI MOSAYEBI JUSSI MUROLE OLA NYLANDER
PETER PICHLER SINI SAARIMAA JYRKI TARPIO JEREMY TILL VERENA VON BECKERATH

ALVAR AALTO www.alvaraalto.fi academy@alvaraalto.fi

JUHA HURME
kirjailija, teatteriohjaaja

Pytingeistä

STEFAN BREMER

Teatteriohjaajana olen tilan täyttäjä, eräänlainen arkkitehti siis minäkin. Teatteritila on perimmäiseltä luonteeltaan empty space, täyttäjiään ja uusia merkityksiä odotellen. Nykyteatterin black box on tyhjä, pimennettävä ja loputtomasti muunneltavissa oleva sisätila.

Loputon muuntelu on kuitenkin tylsää ja toisteista, joten pakenen säännöllisesti mustista laatikoista avarampiin ja paremmin tuuletettuihin tiloihin.

Olen tehnyt teatteriesityksiä saaristokunta Kustavin rannoille, Hailuodon hiekoille ja mäntykankaille ja Lapin erämaakohteisiin. Näissä tiloissa pieliin venyy avaruutta ja katto on yhtä korkealla kuin ihmisen ajatus.

Lavastamisesta tässäkin on kyse, tilataiteesta ja tilan taiteesta. Teatteriesitys toteutuu ilman minkäänlaisia rakenteita tai tekniikkaa. Luontoon, rannoille tai pihojen kulttuurimaisemaan viedään vain kaksi ihmisryhmää, katsojat ja katsottavat. Katsojille tuodaan mahdollisesti penkkejä, mutta voivat he istua kivillä tai kannoillakin.

Esitys asetetaan siten, että katsojalle avautuu jokin merkityksellinen maisema. Esitettävä teos on sillä tavalla taiten valmistettu, että katsoja näkee ikään kuin sen läpi miljöön, joka tämän taiteellisen prisman lävitse tarkasteltuna saattaa parhaassa tapauksessa avautua tuoreeksi näkymäksi.

Luontoteatteri ei ikinä möykkää, myös kohtuuton äänenkäyttö on saastetta. Kun esitys on päättynyt ja osallistujat poistuneet, kohteeseen ei ole jäänyt mitään jälkiä teatterin vierailusta.

Minua kiinnostavat kaikkein eniten rakennukset, joita ei ole oikeasti olemassa. Esittelen teille nyt joitakin kotimaisen sanataiteen arkkitehtonisia kohteita.

Seitsemän veljestä perustavat Impivaaran saloille vaihtoehtoisen kulttuurikeskuksen, jossa tutkivat ihmisen osaa ja filosofisia kysymyksiä omatoimisesti, suhteellisen vapaina ympäröivän ja ahdistavan sivilisaation pakotteista. ”Uusi koto ja uusi sydän luokaamme itsellemme metsien kohdussa”, lausuu Simeoni.

Aleksis Kivi esittelee kuudennen luvun alussa veljesten tontilta kaatamista hirsistä rakentaman ekotalon. Heidän elämisen muotoonsa liittyy lähes koskemattoman ympäröivän luonnon idea, mikä mahdollistaa metsästyksen, keräilyn ja urheilun sekä toimii tarpeellisena, eristävänä puskurivyöhykkeenä järjestäytyneen yhteiskunnan suuntaan.

Veljesten viljelytoiminta on pienimuotoista, luomua ja kaskeamistekniikoineen ikivanhoja perinteitä kunnioittavaa.

Uuno Kailas rakensi Talonsa yhdessä yössä noin 60 vuotta Kiven jälkeen. Tässä kuuluisassa yhden hengen omakotitalossa on vain kaksi ovea: uneen ja kuolemaan. Energiatehokkuudesta on huolehdittu: ”On taloni kylmä talo, sen ikkunat yöhön päin. Epätoivon jäinen palo on tulena liedelläin.”

Uuno Kailaan Talo muistuttaa meille, että jokainen rakennus on myös vertauskuva. Tästä ovat erinomaisena esimerkkinä paraatipaikoille pystytetyt **Alvar Aallon** piirtämät kaupunginteatterit Jyväskylässä, Seinäjoella ja Rovaniemellä. Niiden päällimmäinen viesti on kertoa niille kansalaisille, jotka eivät aio ikinä käydä katsomassa yhtään näytelmää, että teatteri on kallista, isoa, juhlavaa, kyldyyristä ja pitkäveteistä.

Aallon teattereiden metaforisuus ilmenee teatterityöläisille myös sitä kautta, että koreaan kuoreen on kätketty erittäin epäkäytännöllisiä ja taiteellista toimintaa vaikeuttavia tilaratkaisuja ja kurjaa akustiikkaa.

Ehdimme pistäytyä vielä **Samuli Paulaharjun** seurassa Lapin perukoille poropaimentolaisten kotaan joskus sotien välissä. Paulaharju älllisteli monilapsisen perheen kodin ahtautta. Emäntä vastasi kansatieteilijän kritiikkiin tyylillä: ”Onhan tämä ahdas sisältä, mutta pihalla on tilaa!”

Ihminen on avaruusolio. Jokaisen rakennuksemme jokaisesta ikkunasta näemme kirkkaina öinä kymmenien, satojen valovuosien päähän, siis syvälle luonnon eli kosmoksen menneisyyteen.

Ihmisen pytinkien rajapinnat ovat illusorisia ja hetkellisiä. Todellisuus on yksi ja jakamaton tila. Yritys ”ulkoistaa” luonto, paeta sitä ”sisälle”, epäonnistuu aina.

Jokainen ymmärtää tämän viimeistään sairastuessaan ja kuollessaan.

Savon Sanomissa käytiin vilkasta keskustelua Kuopionlahden suunnittelun ja Kuopionlahden arkkitehtuurikilpailun voittaneen *Jukebox*-ehdotuksen tiimoilta. Oulussa saivat näkyvyyttä Arkkitehtipäivillä jaetut tunnustukset ja päivien anti muutenkin.

SAVON SANOMAT 15.4., mielipide
Quo vadis, Cuopio?:

”Jo kilpailuvaiheessa oli hotellille ja kongressikeskukselle varattu alue, joka on Kuopion kruununjalokivi. Siksi jo matalastikin rakennettuna hotelli saisi hyvän markkina-aseman. Kilpailutulosten julkistamisen jälkeen on kuitenkin teetetty kuusi uutta luonnossuunnitelmaa. Niissä hotelli-kongressi-keskusta on kasvatettu volyymiltaan ja korkeudeltaan valtavaksi: julkisten tilojen päälle on esitetty vielä 21 hotelliasuinkerrosta”, kirjoittaa arkkitehti **Riitta Soininen**.

KALEVA 23.4.
SAFA palkitsi Pudasjärven hirrestä – ”Modernilla hirsirakentamisella Pudasjärvi nostaa julkisen rakentamisen tasoa”:

”’Pudasjärven kaupunki haluaa modernilla hirsirakentamisella nostaa julkisen rakentamisen tasoa ja pidentää rakennusten elinkaarta. Samalla jatketaan arvokasta monivuosisataista perinnettä ja tarjotaan nykysukupolville mahdollisuus nauttia puurakennuksen erinomaisesta akustiikasta ja sisäilmasta’, kaupunginjohtaja **Tomi Timonen** sanoo. Hirren uusi aikakausi alkoi Pudasjärveltä vuonna 2009. Hirren käyttöön julkisessa rakentamisessa päädyttiin, kun rakennusten sisäilmaongelmia ei saatu ratkaistua.”

SATAKUNNAN KANSA 13.4.
Kankaanpääläinen kaupunginarkkitehti Maija Anttila palkittiin Otto-Iivari Meurman -palkinnolla:

”Kiitospuheessaan arkkitehtipäivillä **Maija Anttila** kertoi olevansa iloinen ja otettu. ’Samalla koen edustavani kaikkia pienten kaupunkien virka-arkkitehteja, jotka tekevät arkkitehdin työtä yleensä yksin omilla paikkakunnillaan. Työstä on usein sankaruus kaukana. Oman ammattikunnan tunnustus tuntuu siis todella hyvältä’, Anttila sanoi puheessaan. ’Mutta vauhtiin päästessään työ pikkukaupungissa on antoisaa. Olet eräänlainen hybridiarkkitehti, kun vastaat kaavoituksesta, kaupungin tiloista, kulttuuriympäristöstä, arkkitehtuurista, voit luoda hankkeita ja saat olla mukana taideprojekteissa sekä brändäyksessä’, Anttila sanoi.”

SAVON SANOMAT 23.4.
Hotellille keveämpää muotoa:

”SAFAn kilpailuasiantuntijan **Mari Koskisen** mukaan ei ole tavanomaista, että voittanutta kilpailutyötä lähdettäisiin hyvin radikaalisti muuttamaan, elleivät toiminnot muutu selvästi alkuperäisestä tehtävänannosta. ’Jonkun verran suunnitelmat aina elävät, mutta tarvetta radikaaleille muutoksille ei yleensä ole, paitsi jos hankkeen lähtökohdat muuttuvat.’ ’Kaikki Suomen kaupungit kilpailevat kohta samoilla torneilla. Jos maamerkki halutaan, ei sen paikka ole ruutukaava-alueella’, arkkitehti ja arkkitehtuurikriitikko **Tarja Nurmi** sanoo.”

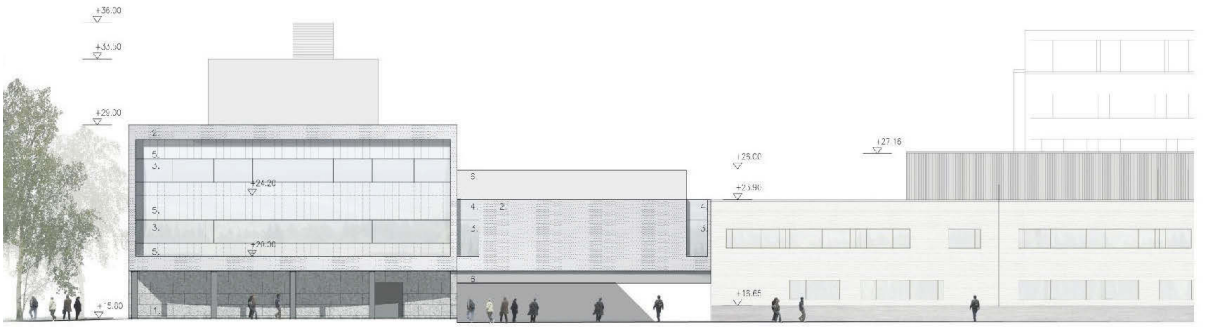

THL:n Tilkanmäen kampus laajenee

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Tilkanmäen kampukselle Helsinkiin suunniteltiin kilpailussa uudisrakennus, johon sijoittuvat muun muassa ruumiinavaustoiminnot.

> EHDOTUS ***KOODI*** KYTKEYTYY TARKASTI KAMPUKSEN MUIDEN RAKENNUSTEN PÄÄLINJOIHIN JA AVAA MAHDOLLISUUDEN KEHITTÄÄ UUTTA SISÄISTÄ KESKUSRAITTIA.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla toimiva tutkimus- ja kehittämislaitos. THL:n toiminnot on keskitetty Tilkanmäen kampukselle. Kampukselle rakennetaan uudet tilat oikeuslääketieteellisille ruumiinavaustoiminnoille, oikeuslääkäriasemalle sekä histologian, oikeustoksikologian ja oikeusgenetiikan laboratorioille. Senaatti-kiinteistöt järjesti kutsukilpailun suunnittelijoiden valintaa varten.

Kilpailun tavoitteena oli suunnitella rakennuskokonaisuus, joka kytkeytyisi kampusalueeseen kaupunkikuvallisesti halli-

Ensimmäisen palkinnon jakoivat ehdotukset Koodi (vas. sivun kuvat) ja TeHoLab (oik. sivun kuvat).

tusti, tilallisesti mielenkiintoisesti ja toiminnallisesti erinomaisesti. Suunnitelman tuli myös olla taloudellisesti toteuttamiskelpoinen ja voimassa olevan asemakaavan mukainen.

Osallistujaryhmät valittiin julkisen ilmoittautumismenettelyn perusteella. Mukaan valittiin arpomalla viisi kelpoisuusehdot täyttänyttä työryhmää: Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkolan työryhmä, Arkkitehdit Rudanko + Kankkusen työryhmä, KVA Arkkitehtien työryhmä, ARRAK Arkkitehdit & VPL Arkkitehdit -työyhteenliittymän työryhmä sekä Kirsti Sivén & Asko Takala Arkkitehtien työryhmä.

Kilpailuohjelman mukaisesti palkintolautakunta valitsi kaksi voittajaa: Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkolan työryhmän ehdotuksen *Koodi* ja Kirsti Sivén & Asko Takala Arkkitehtien työryhmän ehdotuksen *TeHoLab*. Kilpailun järjestäjä käy kahden parhaaksi valitun suunnitelman tekijöiden kanssa jatkoneuvottelut kilpailuehdotusten suunnittelusta.

Hienotunteista logistiikkaa

Suunniteltavan K-rakennuksen poikkeuksellisesta toiminnasta johtuen arvioinnissa erityisessä roolissa olivat ehdotusten logistiset ratkaisut ja niiden hienotunteinen mutta toimiva toteutus. Uudisrakennuksen erityistä toiminnallisuutta oli kaikissa ehdotuksissa tutkittu huolellisesti.

Huomiota kiinnitettiin myös onnistuneeseen liittymiseen muuhun kampukseen sekä arkkitehtoniseen kokonaisotteeseen. Merkityksellisiä seikkoja olivat toteutuskelpoisuus annetun kustannusarvion ja aikataulun puitteissa sekä muuntojoustavuus, kestävyys ja huollettavuus.

Kilpailualueen sijainti THL:n kampusalueen pohjoisena päätteenä edellytti onnistuneelta kokonaisuudelta toiminnallisuuden lisäksi kaupunkikuvallisia ansioita. Palkitut kilpailuehdotukset muodostivat K-rakennuksesta omaleimaisen mutta samalla kymmenien vuosien aikana rakentunutta THL:n kampusta luontevasti täydentävän lisäyksen.

TeHoLab, sisäpiha.

Ehdotus Koodi.

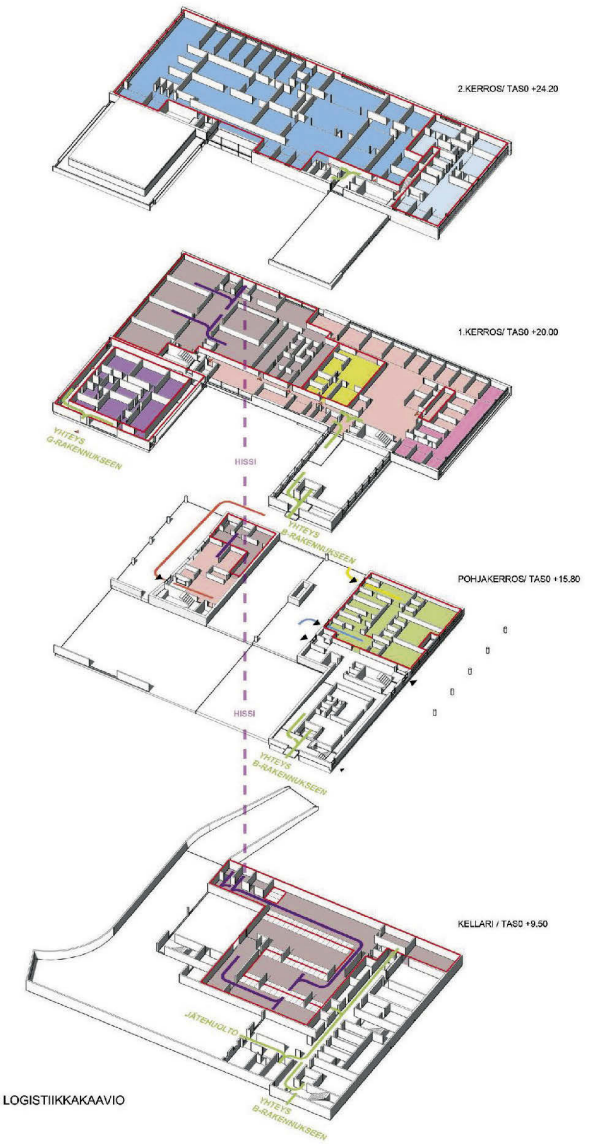

LOGISTIIKKAKAAVIO

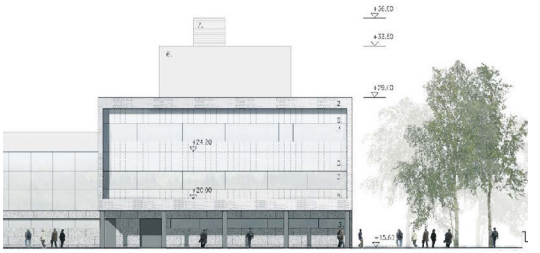

Kaksi oivaltavaa konseptia voittoon

Ehdotus *Koodi* sijoittaa uudisrakennuksen poikittaiseksi päätteeksi kampuksen pohjoisosaan. Ehdotuksen konsepti on suoraviivainen ja varmaotteinen. Sen erityinen ansio on asiakasliikenteen tilaryhmien selkeä eriyttäminen muusta rakennuksesta sen ensimmäiseen kerrokseen. Näin syntyy luonteva henkilöliikenteen jako rakennuksen sisällä ja toimivat yhteydet tontin eri osien välillä uudisrakennuksen piha-alueiden kautta.

Myös ehdotuksen massoittelu perustuu toiminnalliseen jakoon: asiakastiloista on muodostettu jalustat, joiden päällä lepäävät laajemmat kerrostasot. *Koodi* kytkeytyy tarkasti kampuksen muiden rakennusten päälinjoihin ja avaa mahdollisuuden kehittää uutta sisäistä keskusraittia. Ehdotuksen pääjulkisivuratkaisu perustuu perforoidun metallilevyverhoilun vaihtelevaan käyttöön.

Ehdotuksen *TeHoLab* päämassat sijoittuvat pohjois-eteläsuuntaisesti kampuksen vanhimpien rakennusten mukaan. Ne on kytketty toisiinsa nivelosalla, jolloin ne muodostavat H:n muotoisen rakennusalan. Ehdotus hyödyntää tontin korkeuseroja taitavasti. Rakennussiipien väliin rajautuviin tiloihin on muodostettu luontevasti kaksi katettua logistiikkapihaa sekä sisäpiha muun kampuksen suuntaan.

TeHoLabin tilat ja toiminnot on ratkaistu oivaltavasti pääosin kahdessa tasossa, millä on saavutettu huomattavia toiminnallisia etuja. Ruumiinavaustoiminnan ja -liikenteen järjestelyt ovat ehdotuksessa sujuvia ja yhdessä tasossa. Omaisten tilojen sijoitus on erinomainen – tilat ovat rauhallisia ja hyvin tavoitettavissa. Julkisivumateriaalina käytetty kupari linkittyy vanhan kampuksen materiaaleihin, ja ikkunoiden aurinko- ja näkösuojaus vaalein säleikkörakentein on esitetty tilasuunnittelun kannalta joustavalla ja kaupunkikuvallisesti tyylikkäällä tavalla.

Yleisratkaisut eri ehdotuksissa poikkesivat toisistaan siinä määrin, että kilpailun järjestämisen tarpeellisuus ja ratkaisun haastavuus tulivat todistetuksi. Voittajiksi valitut suunnitelmat sisältävät monia ansiokkaita ja oivaltavia ratkaisuja mutta edellyttävät vielä jatkotyöstöä yhteistyössä käyttäjän ja tilaajan kanssa, jotta ne kehittyvät toimiviksi parhaalla mahdollisella tavalla.

Sakari Forsman

Ehdotus TeHoLab.

EHDOTUKSEN ***TEHOLAB*** PÄÄMASSAT SIJOITTUVAT POHJOIS-ETELÄ-SUUNTAISESTI KAMPUKSEN VANHIMPIEN RAKENNUSTEN MUKAAN.

Voittajat

Jaettu 1. palkinto *Koodi*
Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola
Tekijät: **Kai Rajakaltio**, **Hannu Jaakkola**
Työryhmä: **Tapani Kerttula**, **Matti Rajamaa**, **Lauri Pihlajaniemi**, **Samu Pitkänen**, **Annika Jaakkola**, **Sami Ourila**
Erikoissuunnittelu: **Yrjö Lietzen**, A-Insinöörit Oy; **Aila Puusaari**, Granlund Oy; **Benjamin Lytz**, Granlund Oy

Jaettu 1. palkinto *TeHoLab*
Kirsti Sivén & Asko Takala Arkkitehdit
Tekijät: **Kirsti Sivén**, **Asko Takala**
Työryhmä, arkkitehdit: **Aino Born**, **Jaakko Isosomppi**, **Eliane Leuzinger**
Rakenne- ja geotekninen suunnittelu: **Jari-Tapio Aalto**, A-insinöörit Suunnittelu Oy
LVIAJ-suunnittelu: **Henrik Finne**, Insinööritoimisto Leo Maaskola Oy
Sähkö- ja telesuunnittelu: **Markku Reinholm**, Yhtyneet Insinöörit Oy
Visualisoinnit: Pavel Vavilov Studio

Palkintolautakunta

Senaatti-kiinteistöjen nimeämät: rakennuttamisjohtaja **Jonni Laitto** (pj.), toimialajohtaja **Tuomas Pusa**, asiakaspäällikkö, arkkitehti SAFA **Jari Auer**, rakennuttajapäällikkö **Timo Juolevi**; THL:n nimeämät: pääjohtaja **Juhani Eskola**, palvelujohtaja **Mikko Nissinen**; kilpailijoiden yhteisesti nimeämä: arkkitehti SAFA **Sakari Forsman**; sihteeri: arkkitehti SAFA **Jyrki Tiensuu**

Toinen voittajaehdotus View.

Saaristolais-identiteettiä Inkoon keskustaan

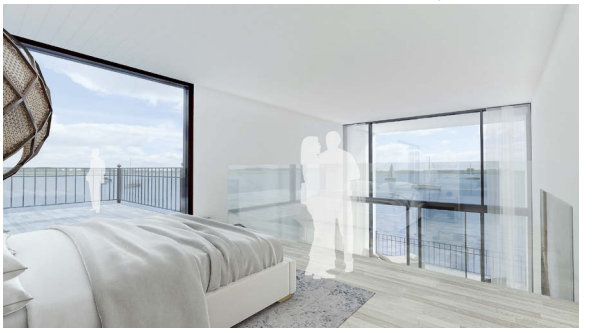

Inkoonrannan arkkitehtuurikutsukilpailussa etsittiin keinoja luoda kunnan omistamalle rakentamattomalle keskustan satama-alueelle ainutlaatuinen merellinen ilmapiiri. Voitto jaettiin kahden ehdotuksen kesken.

Ideakilpailussa haluttiin kehittää Inkoon ranta-alueen ja sataman maankäyttöä ja toimintoja. Kilpailun järjestivät Inkoon kunta ja Inkoon Keskustakehitys Oy. Niiden tavoitteena on luoda alueesta monipuolinen kokonaisuus, joka houkuttelee sekä uusia asukkaita että vierailijoita. Tarkoituksena on saada uusia toimijoita ja sijoittajia sekä monipuolistaa kuntakeskuksen palveluita. Inkoonranta-hanke halutaan toteuttaa siten, että alueella voidaan järjestää lifestyle-messut kesällä 2022.

> EHDOTUKSESSA ***VIEW*** ON KESKITYTTY ERITYISESTI NÄKYMIIN ASUNNOISTA MERELLE PÄIN.

Kilpailuun kutsuttiin viisi suunnittelutoimistoa: Arkkitehtitoimisto Avarc, Arkkitehtitoimisto Haroma & Partners, Arkkitehtitoimisto Kanttia2, PES-Arkkitehdit ja UKI Arkkitehdit. Palkintolautakunta päätti jakaa palkinnon kahdelle ehdotukselle, jotka painottivat laajaa ja monitahoista tehtävää eri tavoin. Voiton jakoivat UKI Arkkitehdit ja Arkkitehtitoimisto Haroma & Partners.

Merellisyyttä etsimässä

Kilpailijoiden tuli esittää maisemaan ja alueen kokonaisuuteen taitavasti sovitettu, arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen ratkaisu. Kunkin ehdotuksen tuli muodostaa hyvin toimiva kokonaisuus, ja tuotantokustannusten tuli olla realistisia.

Kilpailuehdotukset olivat korkeatasoisia ja tekijät olivat paneutuneet vaikeaan tehtävään eläytyen. Yhdessä työt tarjosivat suuren määrän toiminnallisia ideoita alueen jatkokehityksen pohjaksi: niissä tuli esiin kiinnostavia ratkaisuja sataman alueen kehittämiseksi, Inkoon keskustaajaman täydentämiseksi ja merellisen ilmeen ja oman identiteetin luomiseksi. Myös asumiseen ehdotukset tarjosivat hyviä, joskaan eivät täysin uusia vaihtoehtoja.

Merellisyyttä ja saaristolaisidentiteettiä oli lähestytty erilaisin tarinoin, mutta yksikään ehdotuksista ei sellaisenaan luonut luontevaa kehityspolkua pohjaksi jatkosuunnittelulle.

Toinen voittajaehdotus Oihonna.

Ehdotus Oihonna, kaislaranta.

Ehdotus View.

> EHDOTUKSEN ***OIHONNA*** VAHVUUS ON SEN HUOLELLA TUTKITTU JA MONIPUOLINEN, TOIMINNOISTA RAKENTUVA MILJÖÖ.

Erilaiset voittajat

Palkinnon saivat kilpailuehdotukset *Oihonna* ja *View*. Ehdotus *Oihonna* on monipuolinen ja kaikilta osa-alueiltaan tasapainoisesti tutkittu. Sen painopiste on vahvasti kylän palvelujen ja tilallisen rakenteen kehittämisessä.

Ehdotuksessa *Oihonna* on runsaasti pieniä ja suurempia rantaa ja satamaa eri vuodenaikoina aktivoivia toiminnallisia ideoita. Ehdotuksen vahvuus on sen huolella tutkittu ja monipuolinen, toiminnoista rakentuva miljöö. Pienistä puutteistaan huolimatta ehdotus on miellyttävän ilmeikäs ja omaleimainen sekä pääosin balanssissa ympäristön kanssa.

Ehdotuksessa *View* on keskitytty erityisesti näkymiin asunnoista merelle päin. Asuntojen suuntausta on tutkittu huolella ja on pyritty ratkaisuun, jossa mahdollisimman monesta asunnosta olisi esteetön näkymä meren suuntaan. Myös asuntopohjat tukevat näkymäsuuntausta.

Ehdotus *View* perustuu laajaan rantapuistoon ja sitä rajaaviin vapaamuotoisiin asuinkortteleihin, joiden asunnoista on näkymät puiston yli merelle. Rakenne muistuttaa jollakin tapaa 50-luvun klassisia suomalaisia asuinalueita, kuten Espoon Tapiolaa tai Helsingin Maunulan Sahanmäkeä. Parhaimmillaan tämä tuottaa miellyttävää luonnonläheistä asuinmiljöötä. Toisaalta se vaatii huolellista ja osaavaa ympäristön maisemasuunnittelua, sillä rantapuisto on vähintään yhtä merkittävä elementti asuntojen näkymässä kuin meri.

Hannu Huttunen

Voittajat

Jaettu 1. palkinto *Oihonna*
UKI Arkkitehdit
Tekijät: **Sasu Alasentie**, **Tuula Tuomi**, **Henrik Grönqvist**

Jaettu 1. palkinto *View*
Arkkitehtitoimisto Haroma & Partners
Työryhmä: **Renni Haroma**, **Esa Ristisuo**, **Sebastian Rönnblad**, **Pyry Vihanninjoki**, **Pia Litokorpi**, **Matti Jokihaara** (3D-mallinnus)

Palkintolautakunta

Kunnanjohtaja **Jarl Boström**, kunnanhallituksen puheenjohtaja **Robert Lemström** (pj.), kunnanhallituksen toinen varapuheenjohtaja **Maria Isoaho**, kaavoituspäällikkö **Marja Kuisma**, Inkoon Keskustakehitys Oy:n edustaja **Teresa Grönholm**, kilpailijoiden valitsema tuomariston jäsen, arkkitehti, professori **Hannu Huttunen**, sihteeri **Lari Sorsa**, GSP Group Oy

Ehdotus Oihonna.

ARKKI
TEHTUURI
KILPAILUT

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT	ALOITUS	SISÄÄNJÄTTÖ
Asuntoreformi 2018	28.2.2018	**28.5.2018**
Lappeenrannan Raatihuoneen kortteli	**6/2018**	**9/2018**
Sastamalan ydinkeskustan ideakilpailu	**10/2018**	**1/2019**

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT		
Helsinki High-Rise, suunnittelu- ja toteutuskilpailu	24.1.2017	16.5.2017

KUTSUKILPAILUT		
Suomalais-venäläinen koulu	17.1.2018	20.4.2018
Laitilan seurakuntatalo	5.4.2018	**30.9.2018**
Turun Ratapiha-alue	15.5.2018	**14.9.2018**
Ouluhallin peruskorjaus ja laajennus, suunnittelu- ja toteutuskilpailu	**6/2018**	**9/2018**
Tapiolan kulttuurikeskus ja Kulttuuriaukion ympäristö, ***osallistumishakemukset 4.6.2018***	**21.6.2018**	**26.10.2018**

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA*: www.hankintailmoitukset.fi,* SIMAP*: simap.europa.eu*

Ajantasainen kilpailuinfo www.safa.fi/kilpailut

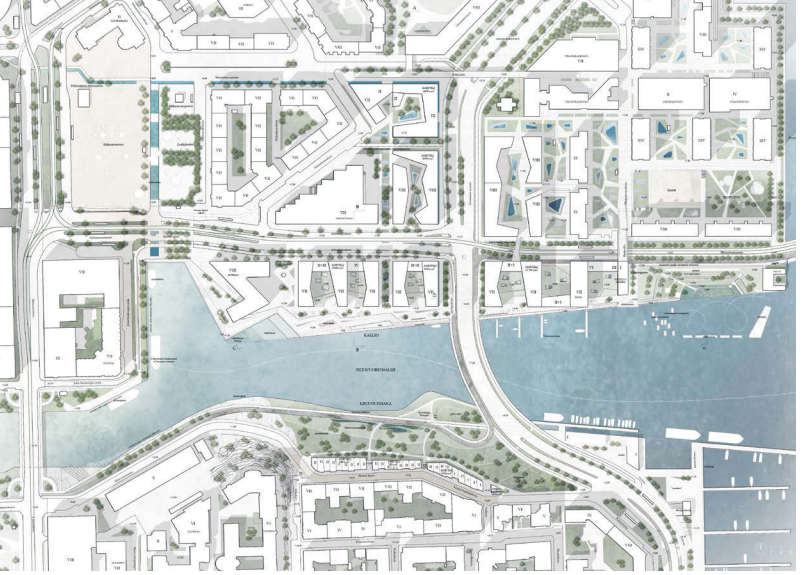

1. palkinnon saaneen Cinque palazzin suuri vahvuus on vesialueen kokonaismuodon kehittelyssä. Ehdotus korostaa Kruunuvuorenselän suuntaan avautuvaa maisematilaa. Rantabulevardi muodostaa toimivan kokonaisuuden jalankululle ja erilaisille toiminnoille. Hakaniemen kortteleiden puoliavoin rakennustapa on luonteva. Huolella tutkitussa ehdotuksessa kaikille osa-alueille on esitetty harkitut ratkaisut. Yhteys Hakaniementorilta ja -puistosta rantaan on erityisen ansiokkaasti suunniteltu.

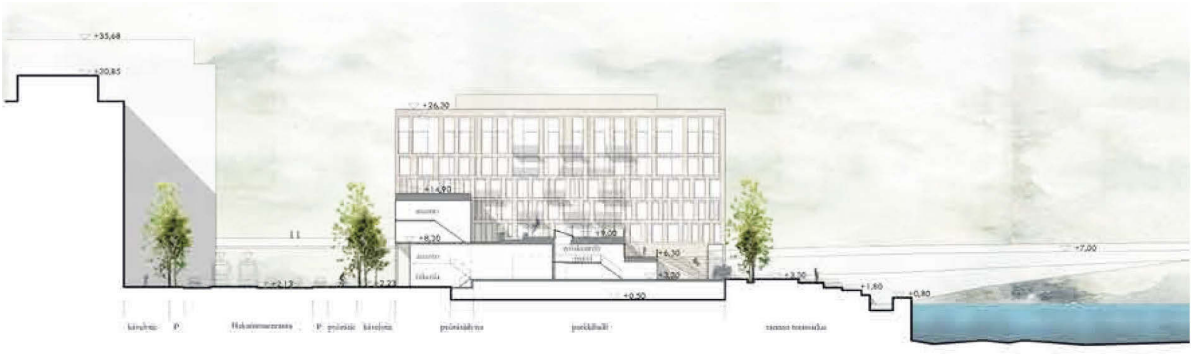

Uutta kaupunkimaisemaa Hakaniemenrantaan

Hakaniemenrannan ja Siltavuorensalmen alueella Helsingissä on suunnitteilla merkittävin kaupunkirakenteellinen muutos sitten Merihaan rakentamisen.

Helsingin kaupunki järjesti yhteistyössä Suomen maisema-arkkitehtiliitto MARKin ja Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn kanssa ideakilpailun Siltavuorensalmen ja Hakaniemenrannan alueen julkisista tiloista ja uudiskortteleista. Tavoitteena on, että alueesta tulee tiiviimmin osa Helsingin keskustaa, että Hakaniemi toimii keskeisenä joukkoliikenteen vaihtopisteenä ja että rannat ovat kaikille avointa, vetovoimaista julkista tilaa.

Kilpailun voitti Arkkitehtitoimisto Harris–Kjisikin ja VSU maisema-arkkitehtien ehdotus *Cinque palazzi*. Lisäksi jaettiin toinen (*Citadel*) ja kolmas palkinto (*Samaa kansaa*) sekä kaksi lunastusta ja kaksi kunniamainintaa.

Laajempaa näkökulmaa

Eräänä lähtökohtana oli kaupungin teettämä Hakaniemen ranta-alueen asemakaavallinen viitesuunnitelma. Kilpailussa sekä suunnittelualuetta että näkökulmaa kuitenkin laajennettiin koskemaan koko Siltavuorensalmen ja sen rantojen suunnittelua. Asuinkortteleiden suunnittelun rinnalla painottui julkisten ulkotilojen ja rantamaisemien kehittäminen.

Kilpailun järjestäjät päätyivätkin poikkeukselliseen ratkaisuun: edellytettiin, että kilpailuehdotuksen tekijöihin kuuluu sekä maisema-arkkitehtuurin että arkkitehtuurin osaajia.

Lähtökohta oli onnistunut, ja kilpailu toi lisäarvoa alueen kehittämiseen. Lukuisat huolella laaditut ehdotukset osoittivat, että kilpailutehtävä koettiin inspiroivaksi. Tosin monet ehdotukset keskittyivät uuteen korttelirakenteeseen mutta jättivät maisemalliset ja julkisten alueiden ratkaisut vähemmälle – vaikka niitä korostettiin kilpailuohjelmassa.

Parhaissa ehdotuksissa ulkotilojen käsittely ja kaupunkirakenne toimivat yhteen ja muodostavat eheän kokonaisuuden. Kärkiehdotukset tarjoavat alueelle lupaavia uudistamis- ja elävöittämisratkaisuja.

Siltavuorensalmi kokoaa maiseman

Ohjelmassa sitovia tekijöitä olivat tärkeimmät liikenteelliset järjestelyt, uuden rakennettavan Hakaniemen sillan paikka ja muoto sekä alueen läpi kulkevat raitiovaunureitti ja kevyen liikenteen Baana. Tällaisia olivat myös kutsukilpailun perusteella Hakaniemenrantaan suunniteltu uusi hotelli sekä Hakaniemen alueen uusien kortteleiden pääväylien määrittämä rajaus.

Tärkein kokoava maisematila alueella on Siltavuorensalmi rantoineen. Lisärakentaminen Hakaniemen puolella edellyttää vesialueen täyttöjä. Tärkeää on kuitenkin, että salmi säilyy riittävän väljänä. Parhaissa ehdotuksissa vesialue avartuu kohti ulompaa merenselkää ja Hakaniemenranta saa urbaanit rantapengerrykset, kun taas Kruunuhaan puolella on vapaammin luonnonmuotoja mukaileva rantaviiva.

Siltavuoren puolella nykyinen puistikko on vaatimaton ja varjoisa. Joissakin ehdotuksissa (*Skône*) Siltavuorenkatu on siirretty lähemmäksi asuinkortteleita, jolloin rannan puolelle voidaan rakentaa väljempi puisto.

Hakaniemenranta tarjoaa mahdollisuudet kaupunkilaisia palvelevaksi julkiseksi tilaksi. Avainasemassa on rannan käsittelyn rinnalla rakennusrivistön pohjakerroksen avaaminen rantakadulle ja -laiturille (*Cinque palazzi*).

Uusi korttelirintama

Uusien kortteleiden osalta ratkaisevaa on suhde olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen. Lähiympäristö muodostuu Hakaniementorin viereisistä umpikortteleista sekä Merihaan avoimista ja Näkinpuiston puoliavoimista kortteleista. Parhaiten onnistuivat ehdotukset, joissa puolisuljetut korttelit kehystävät katutiloja mutta samalla avaavat näkymiä merelle ja lähiympäristöön.

Cinque palazzi.

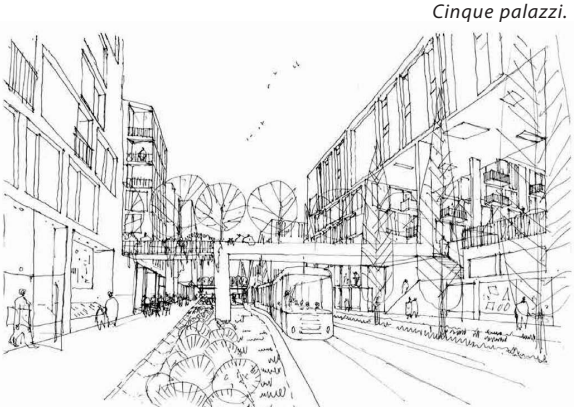

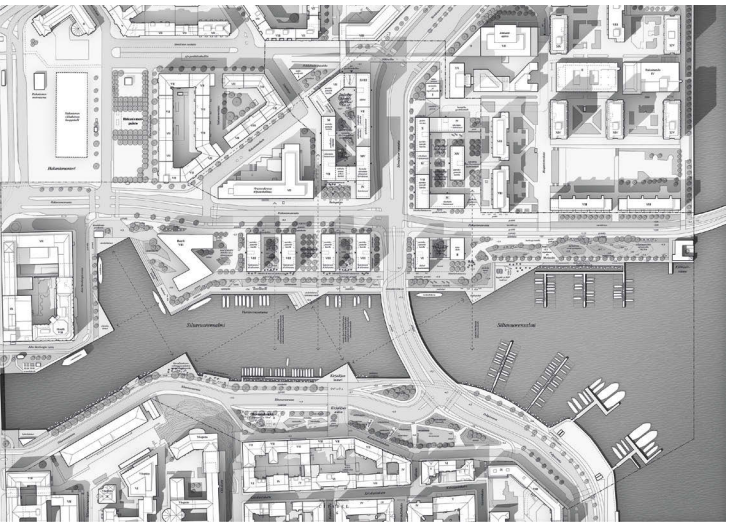

2. palkinnon saanut Citadel-ehdotus on selkeä ja vähäeleisyydessään elegantti. Työn erityinen vahvuus on pohjoisosan korttelirakenteessa ja sen liittymisessä Hakaniemen ja Merihaan olemassa oleviin kortteleihin. Vesialueen ja rannan suurmuoto on hallittu, veden äärelle pääsyä on kaikilla ranta-alueilla mietitty, samoin veden näkymistä.

Hakaniemen rantakorttelit muodostavat uuden kaupunkirintaman vanhan eteen. Rakennusrintama ei saisi täysin peittää vanhoja rakennuksia. Hakaniemen sillalta tulisi säilyä näkymäkiila kohti Kallion kirkkoa. Parhaissa ehdotuksissa on varaa tällaiseen hienosäätöön.

Alueen pohjoisosan uudet korttelit päättyvät Sörnäisten rantatien kohdalla. Joissakin ehdotuksissa niihin on oivaltavasti laadittu Merihaan tornin säestykseksi muutaman matalamman tornin ryhmä (*Citadel*). Muita parhaissa ehdotuksissa huomioon otettuja näkymiä ovat Kolmannen linjan ja Näkinkujan jatke (*Citadel*) ja Hakaniementorin liittyminen mereen (*Cinque palazzi*).

Ulkotilojen osalta pääpaino ehdotuksissa on Hakaniemen ranta-alueessa. Ideoita riitti parhaissa ehdotuksissa katutilojen ja pihojen suunnitteluun, jopa kiveyksiä tai kasvilajistoa myöten (*Sköne*). Tärkeimmäksi katsottiin itse tilan muodostus ja sen liittyminen maantasoon ja lähiympäristöön.

3. palkinnon saaneen Samaa kansaa -ehdotuksen esitystapa on loistelias. Suunnittelun pääpaino on korttelirakenteessa. Rannan suurmuoto on selkeä. Ehdotuksen ansiona on sen pohjoinen rantavyöhyke, joka on kaupunkimainen ja jonne on luotu tiloja oleskelulle. Keskeinen kanavaan liittyvä aukio laajenee kiinnostavasti viereisen korttelin alle sisätiloihin.

Jatkosuunnittelu voittajalle

Palkintolautakunta suosittelee, että alueen jatkosuunnittelu annetaan ehdotuksen *Cinque palazzi* tekijöille. Ehdotusta kehitetään sen kokonaisratkaisun pohjalta. Kruununhaan puolella liikenneratkaisua on tutkittava uudestaan mutta niin, että ajatus yhtenäisestä rantapuistosta säilyy.

Muissa palkituissa tai lunastetuissa ehdotuksissa esitettyjä ideoita voidaan käyttää hyväksi, kuten ehdotuksessa *Citadel* kilpailualueen Hakaniemen puolen pohjoisosaan esitettyä, torniryhmittelyihin perustuvaa kaupunkirakennetta, ehdotuksessa *Samaa kansaa* esitettyjä Hakaniemen rantarakentamisen ratkaisuja ja ehdotuksen *Sköne* puisto- ja ranta-alueiden kehittämisideoita.

Palkintolautakunta esittää kilpailussa esiin nousseena tavoitteena, että Hakaniemen uuden sillan suunnittelussa tutkittaisiin vielä sillan Kruununhaan puoleisen osan linjausta niin, että se sopeutuu esitettyä paremmin kantakaupungin vanhaan kaupunkirakenteeseen ja -kuvaan.

Emilia Weckman ja Vilhelm Helander

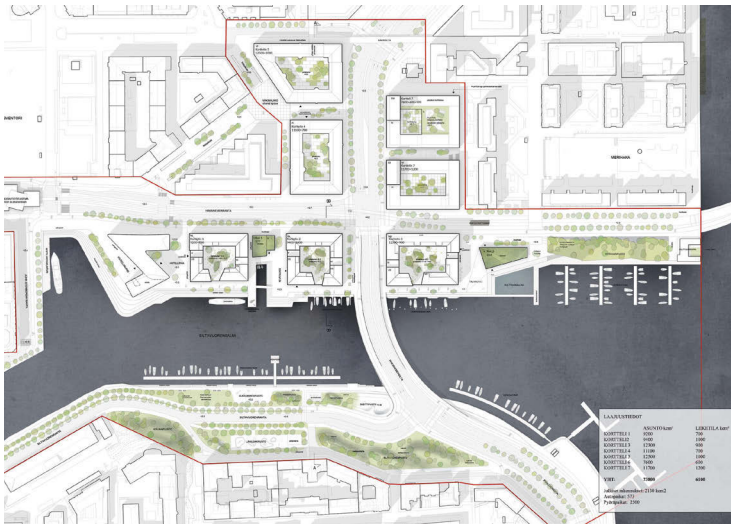

Ehdotuksen Päädyt pääpaino on täydennysrakentamisen ratkaisuissa. Hakaniemenrannan rantapromenadi liittyy vesialueeseen porrastetusti. Hakaniemenrannassa uudet puoliavoimet, kampamaiset korttelit ovat luontevia, ja niistä syntyy vesialueelle avautuvia näkymiä. Voimakkaasti korostettu päätyjen rivistö on ehdotuksen kaupunkikuvallisesti leimallisin ja omintakeisin piirre.

Kaupunkirakenteellisesti hillitty ehdotus Sköne saa ilmeensä julkisten tilojen ratkaisuista. Ulkotilojen tarjoamat mahdollisuudet on otettu hyvin käyttöön. Pohjois- ja etelärannalla on selvästi oma luonteensa. Hallitun suurmuodon puitteissa on saatu aikaan mielenkiintoisia ranta-alueita, näkymiä, tiloja ja paikkoja.

Palkitut

1. palkinto *Cinque palazzi*
Arkkitehtitoimisto Harris–Kjisik &
VSU maisema-arkkitehdit
Tekijät: **Trevor Harris**, **Hennu Kjisik** & **Outi Palosaari**
Työryhmä: **Iris Andersson**, **Maxime Jacot**, **Iines Karkulahti**, **Catarina Ketonen**, **Lauri Klemola**, **Annamari Löfgren**, **Aino Raatikka**, **Sofia de Vocht**, **Can Özcan**

2. palkinto *Citadel*
Arkkitehtitoimisto OPUS & **Veera Tolvanen**

3. palkinto *Samaa kansaa*
Arkkitehtitoimisto NOAN &
Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä

Lunastus *Päädyt*
Tekijät: **Liisa Heinonen**, **Henri Jessen-Juhler**, **Annaleena Puska**

Lunastus *Sköne*
Arkkitehtuuritoimisto B&M & MASU Planning

Kunniamaininta *Helsinki-kanava ja neljä hallia*
Lundén Architecture Company & Tuulikki Peltomäki

Kunniamaininta *Kuinka elää yhdessä*
Tekijät: **Nene Tsuboi**, **Leonard Ma**, **Tuomas Toivonen**, **Heikki Torkkeli**, **Taina Suonio**

Tarkemmat tekijätiedot verkossa: safa.fi/kilpailut.

Palkintolautakunta

Helsingin kaupungin edustajat: apulaispormestari **Anni Sinnemäki** (pj.), toimialajohtaja **Mikko Aho**, maankäyttöjohtaja **Raimo K. Saarinen**, asemakaavapäällikkö **Marja Piimies**, yksikönpäällikkö **Janne Prokkola**, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö **Jussi Luomanen**, liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö **Reetta Putkonen**; MARKin nimeämä edustaja: maisema-arkkitehti **Emilia Weckman**; SAFAn nimeämä edustaja: professori, arkkitehti **Vilhelm Helander**; sihteeri: arkkitehti **Mervi Savolainen**, WSP Proko Oy

EUROPAN 15

EUROPAN 15 kohdehaku on käynnissä

PRODUCTIVE CITIES

Resources – Mobility – Equity

Kilpailukohteiksi sopivat

L

LAAJAT
ALUEKOKONAISUUDET

M

RAKENNUKSET
TAI KORTTELIT

S

PIENET
MIKROKOHTEET

”Europan-organisaation tuki on merkittävää, siksi kaupungilla tai yrityksellä on matala kynnys osallistua kilpailuun. Prosessi on myös edullinen. Europanin organisaatio on tiiviisti mukana koko matkan ajan, ja tukea löytyy niin kysymyksenasetteluun kuin voittaneiden ehdotusten eteenpäin viemiseen.”

Ari Hynynen, professori,
Tampereen teknillinen yliopisto

Kilpailu käynnistyy keväällä 2019

LISÄTIETOJA KILPAILUSTA SAA
EUROPAN FINLANDIN PÄÄSIHTEERILTÄ
MARI.KOSKINEN@EUROPAN.FI
045 139 3665
WWW.EUROPAN.FI

Mitä Helsinki voisi oppia Istanbulista?

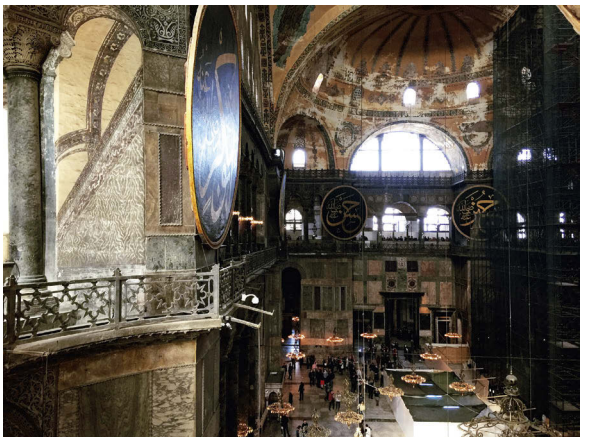

Hagia Sofia (yllä) ja Sininen moskeija (alla).

Havu Järvelän matkakertomus kolmen eri kulttuurin arkkitehtuuriin jatkuu nyt reissulla Istanbuliin.

Tuhannen ja yhden yön saduissa visiirien rakennuttamat palatsit hehkuvat kirkkaissa väreissä ja rakennuksia verhoavat hienostuneet arabeskit. Saduissa kuvailtu arkkitehtuuri koostuu monimutkaisista kupoleista, kapeista minareeteista ja sisäpihojen pylväskäytävien läpi päilyvästä valosta. Satukirja kertoo ihmisdraaman ohella Eurooppaa aikanaan edistyksellisemmästä kulttuurista, joka toi saavutuksiaan ilmi arkkitehtuurin kautta.

Euroopan ja Aasian rajana Istanbul on sulattamo kummankin maanosan kulttuureja. Vielä 1960-luvulle asti maailmanmatkaajat neuvottelivat Istanbulin keskustan kahviloissa kyytejä Euroopasta Lähi-itään, Intiaan ja Kiinaan. Kaupungin ulkoasu on yhdistelmä klassisen kreikkalais-roomalaisen arkkitehtuurin jäänteitä ja islamin muotokieltä, jonka sulttaanit toivat mukanaan Bysantin sorruttua vuonna 1453. Roomalaiset pylväät ja moskeijoiden kapeat minareetit nousevat vieri vieressä taivasta vasten.

Ottomaanirakennusten sisätilat on koristeltu lasitetuilla tiilillä työväenruokaloista basaareihin. Laattojen aiheina ovat lukuisat, kirjavilla sinisen ja punaisen sävyillä maalatut luontokappaleet. Maailman suurimman katetun basaarin, Kapalı Çarşın, kujilla voi päätellä sijaintinsa vain katon laattakuvioista – ne vaihtelevat yllättäen kaloista juokseviksi koiranpäiksi. Kujat haarailevat eksyttävästi, kun koju toisensa vieressä kauppaa samannäköisiä kultapikareja, shakkilautoja ja merkkivaatteiden kopioita. Sivukujalla joukko nuoria miehiä kiinnittää helmiä turisteille myytäviin astioihin pikaliimalla.

Ympäri historiallista keskustaa kohtaa koristeellisia kunnostettuja puisia ottomaanitaloja. Modernismin tuhovimmalta säästyneet puurakennukset ovat nousseet takaisin arvoonsa. Rakennustyömaiden kankaita eivät suinkaan peitä urakoitsijoiden logot, vaan niihin on painettu julkisivun korjaussuunnitelmat värillisinä arkkitehtipiirroksina ohikulkijan tarkasteltaviksi. Kaupunki on kiinnittänyt huomiota vanhojen puusepäntaitojen ylläpitoon, ja Unescon maailmanperintöalueen säilyneistä puurakennuksista on muodostunut ylpeyden aihe.

KUVAT: HELJÄ NIEMINEN

Ottomaanitaloja Sultanahmetin kaupunginosassa.

Kirkko, moskeija ja museo

Maailman kauneimmaksi kutsutun rakennuksen, Hagia Sofian, edessä kiemurtelee aamusta asti pitkä jono. Hagia Sofia oli alun perin kirkko, sitten moskeija ja nykyään museo. Se on ollut aikanaan maailman suurin sisätila, jonka rinnalla Rooman Pantheonkin tuntuu pingispallon kokoiselta. Sisätilan koko nostaa niskakarvat pystyyn. Rakennustelineet kipuavat 20 kerrosta ylöspäin, ne näyttävät 50 metriä katosta alas laskeutuvien valaisimien rinnalla tulitikkukeolta. Välitasoilla kuljeskelee muurahaisen kokoisia työmiehiä matkallaan kahvitauolle.

Koko rakennus on valmistunut kuudessa vuodessa 11 000 ihmisen voimin. Kolossaalisten pilareiden osina on kierrätetty muun muassa Pergamonin alttarin ja Artemiin temppelin paloja. Jälkimmäinen oli yksi antiikin maailman seitsemästä ihmeestä. Pinnat ovat patinoituneet, niissä näkyy elämä. Rakennuksen detaljien skaala vaihtelee linja-auton pituisista islamin symboleista sormenpään kokoisiin kullattuihin mosaiikinpaloihin. Välittömän visuaalisen vau-efektin jälkeen löydämme yhä pienempiä ja mielenkiintoisempia yksityiskohtia, muun muassa bysanttikeisarien viikinkihenkivartiokaartin kiviaitaan kaivertamia riimuja.

Hagia Sofiassa kyseenalaistaa väistämättä pohjoismaisen arkkitehtuurin ihanteen, jossa pelkistetään julkisivuja, kunnes jäljelle jää sieluttoman yksimateriaalinen harmaa betonipinta. Arkkitehdit **Isidoros** ja **Anthemios** ovat kyenneet suunnittelemaan kokonaisuuden, jossa on nähtävää joka kokoluokassa. Suuri ja pieni ovat molemmat kaunista. Vallanpitäjien sivistyksestä kertoo, että edellisen kulttuurin ja uskonnon yksityiskohdat on säästetty ja omat saavutukset on rakennettu kerroksittain olemassa olevan arkkitehtuurin päälle. Historiallisia kerrostumia ei ole tuhottu uudisrakentamisen kiihkossa. Osaammekohan tätä enää nykyajan Helsingissä?

Havu Järvelä

SAFAn apurahat ja avustukset haettavissa

SAFAn rahastoista on tänä vuonna haettavana yhteensä 12 000 euroa. Apurahojen, kannustuspalkintojen ja avustusten saajista päättää SAFAn hallitus.

Aarne Ervin rahasto

Vuosittain vaihtuvista nimikkorahastoista on vuorossa vuonna 1978 perustettu Aarne Ervin rahasto. Sen tarkoituksena on tukea rakennustaidetta jakamalla opinto-, tutkimus- ja matka-apurahoja nuorille arkkitehdeille ja arkkitehtiylioppilaille heidän jatkotyötään tai -opiskelujaan varten.

Avustus- ja kannustusrahasto

Rahaston tarkoituksena on edistää liiton tarkoituksen mukaisesti ihmisen ympäristösuhteita eheyttävää ja yhdyskuntarakenteita parantavaa rakennustaidetta jakamalla kannustuspalkintoja. Rahasto tukee myös terveydellisistä syistä tai työttömyyden tai muiden vastaavien seikkojen vuoksi taloudellisiin vaikeuksiin joutuneita arkkitehteja ja heidän perheitään.

Hakemusten tulee sisältää

- selvitys apurahan käyttötarkoituksesta ja perustelut
- apurahan summa ja mahdollisesti mistä rahastosta apurahaa haetaan
- mahdolliset muut samaan tarkoitukseen saadut apurahat ja listaus mahdollisista muista viimeisten viiden vuoden aikana myönnetyistä apurahoista
- lyhyt cv-/referenssilista (portfolio tarvittaessa).

Vapaamuotoiset hakemukset perusteluineen ja liitteineen tulee toimittaa perjantaihin **15.6.2018 kello 16** mennessä SAFAn koulutus- ja tutkimustoimikunnalle osoitteeseen SAFAn toimisto, Malminkatu 30, 00100 Helsinki tai sähköpostitse koulutus@safa.fi. SAFAn hallitus päättää apurahan jakamisesta syyskuun kokouksessaan.

Lisätietoja *antaa SAFAn koulutus- ja tutkimustoimikunnan sihteeri, erityisasiantuntija Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi.*

Mietteitä hyvinvoinnista arkkitehtuurin opinnoissa

Arkkitehtiopiskelijoiden jaksaminen ja hyvinvointi ovat huolestuttavalla tolalla. Mistä ongelma johtuu? Ja mitä sille voisi tehdä?

Aalto-yliopisto toteutti toista kertaa AllWell?-hyvinvointikyselyn kaikille toisen ja neljännen vuoden opiskelijoille. Viime vuoden keväällä ensimmäisen kyselyn todella huolestuttavat tulokset potkaisivat käyntiin laajat keskustelut opiskelijoiden jaksamisesta ja hyvinvoinnista. Tämän kevään tulokset eivät valitettavasti juuri eroa viimevuotisista, vaan tilanne jatkuu huolestuttavana – etenkin arkkitehtiopiskelijoilla tulokset ovat jopa hieman huonommat kuin viime vuonna.

Keskustelua opiskelijoiden jaksamisesta ja hyvinvoinnista käydään koko yliopistossa. Keskustelu onkin ensimmäinen askel ratkaisujen löytämiseksi ja tilanteen parantamiseksi. Viime syksynä arkkitehtuurin laitoksella järjestettiin kuormittavuus-workshop, jossa mietittiin yhdessä opintopsykologin, opiskelijoiden ja henkilökunnan kanssa syitä tilanteen taustalla ja pohdittiin ratkaisuja tilanteen parantamiseksi. Aihetta lähestyttiin opiskelijoiden oman ajan- ja elämähallinnan kautta, joita parantamalla opiskelija voi tehostaa ja parantaa työskentelyään ja jaksamistaan itse.

Uudet tulokset käänsivät tämän kevään keskustelua opiskelijoiden omasta elämänhallinnasta enemmän kursseihin ja opetuksen järjestelyjen toimivuuteen. Kyselyn vastauksista ilmeni, että suuri osa kurssien stressaavuudesta voi johtua järjestelyjen epäjohdonmukaisuudesta eikä pelkästään opintojen suuresta työmäärästä. Arkkitehtuurin laitoksella keskustelussa on päästy lähemmäs konkreettisia syitä, joita muokkaamalla voidaan saada aikaan muutosta. Kehittämiskeskusteluja käydään aktiivisesti.

Uhrautumiskulttuuri ei ole ratkaisu

Viime päivinä olen keskustellut aiheesta hieman eri näkökulmasta ja ehkä globaalimmassa mittakaavassa erään vaihto-opiskelijan kanssa. On todella kiinnostavaa ja perspektiiviä tuovaa kuulla vaihto-opiskelijoilta, että monien mielestä meidän opiskelumme ovat jopa rentoja verrattuna heidän opintoihinsa. Heidän mielestään esimerkiksi kurssien loppukatselmukset ovat varsin lempeät ja kovaa kritiikkiä ei saa kovin helposti. Jotkut ovat kokeneet sen jopa turhauttavaksi ja sanoneet, että eivät mielestään opi tarpeeksi.

Nämä ovat tietenkin yksittäisten opiskelijoiden kokemuksia, mutta ne ovat pistäneet miettimään, miten voisi saada mahdollisimman laadukasta ja opettavaista opetusta ilman jaksamisen ja hyvinvoinnin uhraamista. On huolestuttavaa, että ammattikuntamme kulttuurissa ylityö ja kovat paineet yhdistyvät automaattisesti parempaan oppimiseen ja menestykseen.

Olen tutustunut muiden maiden opiskelijoihin erilaisissa ekskursioissa ja kansainvälisissä workshopeissa, ja voin varmuudella sanoa, että arkkitehtuuriopiskelijat tekevät ympäri maailmaa hyvin pitkiä päiviä. Huippuyliopistoissa opintojen tulokset eivät pysyisi samanlaisina ilman todella korkeita vaatimuksia ja opiskelijoiden loputonta puskemista. Näin ainakin yleisesti ajatellaan. Monesti kuulee tämän kulttuurin puolustamista: liiallinen stressi

> ON HUOLESTUTTAVAA, ETTÄ AMMATTIKUNTAMME KULTTUURISSA YLITYÖ JA KOVAT PAINEET YHDISTYVÄT AUTOMAATTISESTI PAREMPAAN OPPIMISEEN JA MENESTYKSEEN.

ja rajoilla käyminen vain kuuluvat asiaan ja valmistavat työelämään.

Uhrautumiskulttuuri ei voi olla ainoa ratkaisu. Suomalaisessa peruskoulussa oppilailla on kansainvälisellä mittapuulla todella vähän koulua ja kotitehtäviä ja silti tulokset ovat yksiä parhaista. Saksalaisissa kouluissa lisätään jatkuvasti koulujen vaativuutta, työmäärää ja koulupäivien pituutta, mutta oppiminen ei tunnu paranevan.

Ongelma koskee koko ammattia

Aalto-yliopisto on ottanut rohkean ja todella tärkeän askeleen nostaessaan työkuormituksen ongelman avoimesti puheeksi ja avatessaan keskustelun siitä. Suomen yliopistoissa opiskelijoiden mielipiteistä välittäminen ja heidän kanssaan yhteistyön tekeminen on äärimmäisen arvokas ominaisuus, jota ei monessa maassa ole. Tieto siitä, että minun mielipiteelläni ja hyvinvoinnillani on jotain merkitystä, motivoi jo itsessään oman ajanhallinnan ja työtapojen parantamiseen.

Oma asenteeni tulevan ammattini työntekokulttuuria kohtaan on muuttunut ja huoleni sen raakuudesta hieman hellittänyt. Jo tämä on hyvä saavutus vuoden kestäneelle keskustelulle, vaikka aihe ei ole yksinkertainen ja helppo. Toivon, että keskustelun avaus ja asennemuutos levittyisivät muuallekin, sillä ongelma selkeästi koskee koko ammattikuntaamme eikä vain omaa yliopistoani.

Annaleena Puska

Bryggman-apuraha SAFAn nuorten jäsenten haettavana

Sisustusarkkitehti Carin Bryggmanin ja professori Erik Bryggmanin rahaston apuraha, 7 500 euroa, on nyt SAFAn nuorten jäsenten haettavissa. Apuraha myönnetään arkkitehdille, joka täyttää tänä vuonna enintään 35 vuotta ja joka hyväksytään SAFAn jäseneksi viimeistään 7.6.2018 pidettävässä hallituksen kokouksessa.

Apurahan saajaksi valitaan arkkitehti tai arkkitehtiryhmä, joka on ansioitunut luovan arkkitehtuurin alueella tai jonka hakemuksessaan esittämä työsuunnitelma edistää luovaa arkkitehtuuria suunnittelun tai tutkimuksen näkökulmasta.

Hakemuksen tulee sisältää

- lyhyt cv-/referenssilista
- selvitys apurahan saamisen perusteiksi esitettävistä ansioista ja mahdolliset suositukset
- jos apurahalla on tarkoitus toteuttaa työsuunnitelma, mukaan on liitettävä kuvaus hankkeesta sekä selvitys tarkoitukseen haetuista ja myönnetyistä apurahoista.

Vapaamuotoiset hakemukset perusteluineen ja liitteineen tulee toimittaa perjantaihin **15.6.2018 kello 16** mennessä SAFAn koulutus- ja tutkimustoimikunnalle osoitteeseen SAFAn toimisto, Malminkatu 30, 00100 Helsinki tai sähköpostitse koulutus@safa.fi. SAFAn hallitus päättää apurahan jakamisesta syyskuun kokouksessaan.

Lisätietoja *antaa SAFAn koulutus- ja tutkimustoimikunnan sihteeri, erityisasiantuntija Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi.*

Tervetuloa kesällä Vähä-Kiljavalle!

Tule viettämään päivä, yö, viikonloppu tai viikko safalaisten omalla virkistysalueella Vähä-Kiljavalla. Juhannuksena Vähä-Kiljavalla järjestetään perinteinen rantajuhla. Kesäkuun ja heinäkuun lopulla järjestetään kulttuuriperintövuoden teemalla SAFA-päivä, jolloin esitellään aluetta, sen historiaa ja ympäröivää luontoa ja grillataan rannalla.

Vähä-Kiljava on kaikkien SAFAn jäsenten yhteinen kesänviettoalue Nurmijärvellä, kirkasvetisen Sääksjärven rannalla, kauniin harjuluonnon keskellä. Vähä-Kiljavalle pääsee helposti Kampin terminaalista linja-autolla, omalla autolla tai vaikka polkupyörällä.

Alueen päärakennusta Kasinoa vuokrataan juhla- ja kurssikäyttöön. Kasinolla on majoitustilaa 22 hengelle, tilava ruokasali-kokoustila noin 70 hengelle, keittiö ja takkahuone. Viereisessä majoitusrakennuksessa on lisää majoitustiloja.

Mökki Aaltoa ja mökki Koppeloa sekä majoitusrakennuksen ja Kasinon huoneita vuokrataan viikko- tai päiväperiaatteella kesäkaudella 1.5.–30.9. Vanhalla saunalla on kaikille jäsenille avoin ilmainen saunavuoro (ti–su). Varattavissa on myös maksullisia saunavuoroja. Uutta saunaa on mahdollista vuokrata yksityiskäyttöön koko illaksi. Uimaranta ja metsäalueet ovat kaikkien jäsenten vapaasti käytettävissä. Kiljavalla on erinomaiset marja- ja sienimaastot.

Kasinolla, majoitusrakennuksessa sekä Koppelossa ja Aallossa on vielä vapaata; katso varauskalenterista.

Hinnat, saunavuorolistat sekä varaus- ja tapahtumakalenteri: safa.fi > Kiinteistöt > Vähä-Kiljava ja facebook.com/SAFA-Kiljava.

Tilavaraukset ja tiedustelut: SAFAn toimisto, Marja Peltonen, puh. 09 5844 4208, marja.peltonen@safa.fi. SAFAn toimiston loma-aikaan varaukset suoraan Vähä-Kiljavan emännältä.

Kiljavalla tapahtuu touko–kesäkuussa:

Su 27.5.	Klo 10 kesäkauden avajaiset ja talkoot ja klo 16 alkaen talkoosauna lämpiää
Pe 1.6.	Ensimmäiset sauna- ja lämmitysvuorot
Su 3.6.	Klo 10–15 kesätalkoot ja klo 15 alkaen rantagrilli
Pe 22.6.	Juhannusaatto Klo 12–14 siivous ja koristelu, kokon viimeistely Klo 14–16 juhannussaunat Klo 18 lipunnosto, jonka jälkeen rantajuhlat
La 30.6.	Klo 12 alkaen rantajuhlat ja SAFAn jäsenpäivä: alueen, historian ja rakennusten esittelyä

HARRI HAGAN

HARRI HAGAN

Mökki Saloon vuokralaiseksi!

Kiinnostaako kesänvietto Vähä-Kiljavalla? Hae mökki Saloon vuokralaiseksi kaudelle 1.7.2018–30.4.2019. Mökin koko on 39 neliötä ja tämän kauden vuokra 1 755 euroa (+ sähköt). Vuosivuokra täydeltä kaudelta 2 106 euroa. Vuokraan sisältyy saunavuoro.

Vuonna 1956 rakennetussa mökissä on kuusi sänkyä. Varusteisiin kuuluu jääkaappi ja sähköliesi, sähkölämmitys ja takka. Mökkiin on mahdollista tutustua 1. ja 2.6. klo 13–14.

Tiedustelut ja hakemukset 8.6.2018 mennessä heini.korpelainen@safa.fi.

AJATONTA
MUOTOILUA,
TINKIMÄTÖNTÄ
VIIMEISTELYÄ.
Toteuta asiakkaasi kylpyhuone skandinaaviseen tyyliin. Laadukkailla Sanka-suihkuseinillä ja INR-kylpyhuonekalusteilla suunnittelet kylpyhuoneesta viihtyisän ja toimivan.
Löydät laajasta valikoimastamme runsaasti väri- ja kokovaihtoehtoja, nerokkaita säilytysratkaisuja sekä upeita säädettäviä peilivalaisimia energiatehokkuutta unohtamatta. Laadun takeena meille on myönnetty Joutsenmerkki lähes koko tuotevalikoimalle.
Tervetuloa tutustumaan uudistuneeseen showroom-tilaamme, Petikontie 20, Vantaa.
SANKA
INR
ICONIC
NORDIC
ROOMS
KUN LAATU JA YKSTYISKOHDAT RATKAISEVAT!
www.sanka.fi www.inr.se

Vahinkoapu on haavereiden hakukone

Kolhitko kulkuneuvoasi tai liukastuitko lammikkoon? Vahingon sattuessa OP Vahinkoapu on käden ulottuvilla 24/7.

vahinkoapu.op.fi

Palvelun tarjoaa OP Vakuutus Oy.

Tiesitkö, että liittosi jäsenenä saat etuja useimmista vakuutuksistamme. Soita 0303 0303* tai käy konttorissamme, niin kerromme lisää.

*kiinteän verkon lankaliittymistä ja kotimaisista matkapuhelinliittymistä 0,0825 €/puhelu sekä 0,12 €/min (hinta sisältää ALV:n).

OP

Ehdokaslistojen laatiminen käyntiin!

Marraskuussa valitaan jäsenet SAFAn liittovaltuustoon kaudelle 2019–2021. Nyt on aika ryhtyä valmistelemaan ehdokasasettelua ja vaaliteemoja. Ketkä tahansa kuusi SAFAn varsinaista tai opiskelijajäsentä, joilla on oikeus osallistua vaaliin, voivat perustaa valitsijayhdistyksen ja asettaa ehdokaslistan.

Liiton jäsenellä on vaalissa äänioikeus, mikäli hän on tullut liiton jäseneksi tai opiskelijajäseneksi ennen vaalivuoden kesäkuun loppua eikä ole menettänyt jäsenoikeuksiaan sen jälkeen. Äänestämään päästäkseen pitää myös muistaa maksaa vuoden 2017 mahdolliset jäsenmaksurästit **31.5.2018** mennessä. Äänioikeutesi voit tarkistaa vaaliluettelosta, joka on nähtävillä liiton toimistossa ja verkkosivuilla jäsenkirjautumisen takana. Verkkosivuille kirjaudutaan jäsennumerolla ja sosiaaliturvatunnuksen loppuosalla.

Aikataulu

11.–18.6.	Vaaliluettelo nähtävillä toimistossa ja verkkosivuilla
10.9. mennessä	Valitsijayhdistysten ehdokaslistoja ja vaaliliittoja koskevat asiakirjat toimitettava SAFAan
17.–31.10.	Äänestys (sähköisesti)
2.11.	Vaalin tulosten julkistus verkossa

Vaaliopas 2018 lomakkeineen löytyy SAFAn verkkosivuilta www.safa.fi. Seuraa vaalitiedotusta au:ssa ja verkossa! Lisätietoja SAFAn liittovaltuustovaalista heini.korpelainen@safa.fi, puh. 040 7240 971

Mikäli liittovaltuusto myöntää toukokuun kokouksessaan opiskelijoille äänioikeuden, myös opiskelijat pääsevät äänestämään. Opiskelijat äänestävät omassa piirissään kolme edustajaa liittovaltuustoon.

Johan Korsström 1938–2018

Arkitekt Johan Korsström avled den 23.3.2018 i sviterna av ett sjukdomsanfall han drabbades av hemma i släkthuset Åkerlid i Korpoström, Korpo.

Johan föddes i Helsingfors den 7.10.1938. Efter att hans pappa tillträtt som verkställande direktör vid Bomullsfabrikernas försäljningskontor år 1949, flyttade familjen till Tammerfors, där Johan skrev studenten 1956. Efter utförd militärtjänst, påbörjade han sina studier vid Tekniska högskolan i Helsingfors och avlade arkitektexamen 1965. Han praktiserade på Alvar Aaltos byrå 1961–1963 och från 1963 framåt hos Per-Mauritz Ålander och Rurik Packalén. 1962 gifte han sig med Brit-Mari (Bibi) Englund, barnen Kasimir och Korinna föddes 1964 och 1968.

Johan blev delägare i arkitektbyrån Ålander Packalén Korsström Kb år 1968. Byrån utförde ett flertal projekt i Svenskfinland, till stor del baserade på segrande förslag i arkitekttävlingar. Av den mångsidiga meritförteckningen kan bland annat nämnas stadsplanerna för Ingå och Helsinge kyrkbyar, Mosabacka centrum, Kiloparken i Esbo och Gamla stan i Borgå.

Stora enskilda projekt för byrån var underofficersskolan (1966) och matsalsbyggnaden i Dragsvik (1972), Ingå kommungård (1977), det moderna annexet till Villa Gyllenberg (1980), Kemijärvi kulturcentrum (1984) och musikinstitut (1995), Vindängens skola i Esbo (1989), Svenska Litteratursällskapets utrymmen vid Riddaregatan (1998), Esbovikens vårdhem (2003), samt ett flertal daghem. Den modernistiska arkitekturen i byråns projekt kännetecknas i allmänhet av strama detaljer och småskaliga, mänskliga proportioner.

Johan verkade också som rådgivande arkitekt för Gamla stan i Borgå (1989–1990 och 1992–1993).

Förutom arkitektbyrå Ålander Packalén Korsströms fina arbeten, ritade Johan också ett flertal hem, sommarstugor och villor för privatpersoner och familjer. Johans arkitektur utgick alltid från platsen och naturen. Han var skicklig på att anpassa byggnaderna efter terrängen och vyerna och hade ett speciellt kunnande och intresse för sommarställen i skärgårdsmiljö.

Skärgården var mycket viktig för Johan ända från tidiga barndomssomrar, som familjen tillbringade i pappa Görans hemtrakter i Korpo. Somrarna fylldes med olika byggprojekt, seglatser och utfärder och ett djupt intresse för trädgårdsarbeten och odlingar. Johan hade också en förmåga att konstruera sinnrika uppfinningar av gamla och begagnade föremål man kanske kunde ha kasserat; så skapades till exempel en grill av två slitna skottkärror, en vattencistern av en gammal roddbåt och ett utebord i ”fräck” svensk design av lastpallar.

I slutet av 90-talet inlöste Johan släkthuset Åkerlid i Korpoström med avsikt att inrätta det som pensionärsbostad och som pensionär blev Johan Korpobo på heltid. Sin tid som pensionär fyllde han med släktforskning och dokumentering av släktens historia med hjälp av gamla brevsamlingar och foton han gjorde om till kompendier. På senare dagar överraskade han också släkten med en ny hobby, oljemålning. Motiven blev bekanta byggnader i kyrkbyn och Korpoström och målningarna var utförda med en noggrannhet och precision man bara kunde förundras av.

Johan var aktiv som arkitekt ända till slutet och hans sista arbete blev dottern Korinnas familjs nya hem i Kuttura vid Ivalo älv. Enligt Johan var detta också ett av hans mest krävande arbeten, men ett projekt han var synnerligen nöjd över att se förverkligas. Johan sörjs och saknas av vänner, barn, barnbarn och en stor växande släkt. Johans första barnbarnsbarn väntas födas i skrivande stund.

Niklas Sucksdorff
systerson, arkitekt SAFA

Per-Mauritz Ålander
vän och kollega, arkitekt SAFA

Pilvien kevyt liike

Kulttuuriperinnön teemavuonna kerätään paikallisia kulttuuriperintötarinoita. Seuraava kirjoitus vie Viipuriin.

NINARAAS / WIKIMEDIA COMMONS

Viipurin kaupunginkirjasto restauroinnin jälkeen vuonna 2014.

Runoilija **Joseph Brodsky** lukee runojaan kuin maagista mantraa Helsingin Huvilateltassa. On kesä 90-luvun puolivälissä. Olemme tavanneet pari päivää aiemmin Mukkulassa, kirjailijakokouksessa. Siellä istuessamme nurmikolla lounaan jälkeen hän vastaa toimittajan kysymykseen, miksi hänestä tuli runoilija. Hän sanoo sen olleen ainoa todellinen vaihtoehto. Elättääkseen itsensä hän on tosin tehnyt käännöstöitä ja kaikenlaisia muitakin hommia. Runoilija hänestä tuli arkkitehtuurin tarjoaman varhaisen tilaelämyksen vuoksi. Terhistyn ja siirryn lähemmäksi kuuntelemaan.

1940-luvun puolessavälissä Brodsky kulki isoäitinsä mukana Viipuriin, missä babushka myi tekemiään pajukoreja kaupungin torilla. Siksi aikaa hän jätti pikku Iosif Aleksandrovitšin kirjastotädin huomaan Viipurin vasta avattuun kirjastotaloon. Talo oli uusi, mutta Brodsky ei muista suomalaisen arkkitehdin nimeä. Lapsillekin oli oma osasto omalla sisäänkäynnillä, sen hän kyllä muistaa.

Kirjaston seinän mittaisesta ikkunasta avautui vihreä puisto, vanhat nahkaselkäiset kirjat tuoksuivat, ja pyöreistä kattoikkunoista näkyi pilvien kevyt liike. Iosif söi kirjastotädin eväitä tämän pöydän kulmalla ja katseli ympärilleen. Kun asiakkaita oli vähän, ystävällinen täti opetti hänelle aakkoset, ja jo kolmevuotiaana Iosif havaitsi helpottuneena, että lukeminen, sehän oli vain aakkoset.

Mutta runoilija? Ilman uuden kirjaston ratkaisevaa tilaelämystä hänestä tuskin olisi tullut minkäänlaista kirjailijaa, siitä hän on vakuuttunut, ja lisää vielä, että ilman tätä valoisaa muistoaan onnellisesta kokemuksesta hän tuskin olisi selvinnyt 60-luvulla mielisairaalan kolmikulmaisessa eristyshuoneessa tai Krestyn vankilassa. Vankeuden päätyttyä hänet karkotettiin maasta ja hän muutti Yhdysvaltoihin.

Alvar Aallon suunnittelema, funktionalismia edustava Viipurin kirjasto oli valmistunut vuonna 1935, jolloin Viipuri oli vielä osa Suomea. Jatkosodassa 20.6.1944 kaupunki menetettiin venäläisille.

Matkalla maailmanperintöluetteloon?

Unescon yleiskokouksen yhteydessä Pariisissa marraskuussa 1995 on maailmanperintökomitean kokous. Edustan Suomea toimikunnan jäsenenä yhdessä Museoviraston virkamiehen kanssa. Suomi-Karjala-seura on ollut ennen matkaani yhteydessä minuun, jotta Aallon suunnittelema kirjasto saataisiin suomalaisen modernismin edustajana luetteloon, joka sisältää yhteisen maailmanperintömme, siis kohteet, joilla on merkittävää universaalia arvoa.

Haen käsiini Venäjän edustajan, hän on tukeva vanhempi mies, joka puhaltaa sikaristaan savut kasvoilleni ja ärähtää, mitä asiaa. Hän on selvästi kiinnostuneempi kädessäni olevasta pienestä matkapuhelimesta, mutta saan sanotuksi asiani. Hän polttaa hermostuneesti, rykii sitten nyrkkiinsä ja aloittaa ymmärtäväisen ylenkatseellisesti:

– Ensiksikin arvon neiti, jokainen maa saa esittää kohteita vain omalta alueeltaan. Viipuri on Venäjällä.

– Toiseksi, neitiseni, jos Viipuri olisi osa Suomea, sieltä olisi purettu jo kaikki arvokas arkkitehtuuri, se olisi saman näköinen kuin muutkin Itä-Suomen kaupungit, ilman historiallisia kerrostumia.

– Kolmanneksi, meillä on noin tuhat kiireellisempää suojelukohdetta esitettävänämme maailmanperintöön, sellaisia kuten esimerkiksi Pietarin Talvipalatsi ja Eremitaaši.

– Ja lopuksi, rahoitus kyllä voi tulla Suomesta, mutta restauroinnin asiantuntemus täytyy kyllä tulla meiltä. Muuten lopputulos ei ikinä onnistu.

Nyökyttelen nolona kanjeshnani ja spaziibani. Poistun vähin äänin.

Onneksi Viipurin kirjaston restaurointityö on nyt valmistunut ja rakennus edustaa hienosti Aallon modernismia, oli se sitten listattu maailmanperintöluetteloon tai ei. Venäjä maksoi restauroinnin, mutta asiantuntemus tuli Suomesta. Iosifin varhaisen tilaelämyksen keskeiset elementit ovat yhä olemassa: vihreä puisto, kirjojen tuoksu, katon ikkunoissa kevyesti liikkuvat pilvet.

Anna-Maija Ylimaula

Virtuaali-todellisuus mullistaa suunnittelun

> JOS INTERNET ROMAHDUTTI TIEDON MUOKKAAMISEN JA JAKAMISEN HINNAN, VIRTUAALITODELLISUUS ROMAHDUTTAA AJAN JA PAIKAN MANIPULOIMISEN HINNAN.

Tietomalliosaaminen kasvaa arkkitehtuurin alalla, mutta maisema-arkkitehtuurissa se on vielä valitettavan rajoittunutta. Juuri tietomallinnuksen tyyppinen alusta voisi tarjota mahdollisuuden monimutkaisten luonnonilmiöiden kuvaamiseen sekä ajallisten ja ilmastollisten ilmiöiden tuomiseen osaksi suunnittelutyötä.

Kun arkkitehti suunnittelee rakennuskokonaisuutta, rakennuspiirustukset määrittävät sen, miltä lopputulos näyttää. Kun projekti loppuu ja kohde luovutetaan käyttäjälle, sen tulisi muistuttaa tilakokonaisuutena arkkitehdin piirustuksia ja suunnittelumalleja. Maisema-arkkitehtuurissa prosessi lähtee käyntiin vasta sitten, kun kohde luovutetaan. Se visio, joka maisema-arkkitehdilla on suunnittelemastaan kohteesta, on koettavissa usein vasta vuosikymmenien päästä.

Iso ongelma maisema-arkkitehdeille on, että CAD- ja etenkin käytetyimmät BIM-ohjelmistot on suunniteltu rakennussuunnittelun ja rakentamisen järjestämisen näkökulmasta. Näin ajallinen ja ilmastollinen muutos, joka olisi maisemasuunnittelun kannalta erittäin mielenkiintoista, on jäänyt kehittymättä standardiksi. Tämä johtuu osittain luonnonprosessien kuvaamisen teknisestä monimutkaisuudesta – mutta osittain myös siitä, etteivät ohjelmistoinsinöörit tiedä mitä rakentaa, jollei kukaan kerro suunnittelutarpeista.

Vauhtia videopelimaailmasta

Muutamat BIM-ohjelmistot ovat jo leikitelleet näiden ajallisten ja dynaamisten muutosten kanssa, mutta kasvillisuuden graafinen monimutkaisuus vaatii erilaisia aseita. Luonnonympäristön mallinnuksen kärki löytyykin videopeliteollisuudesta, jossa käydään kovaa kilpailua satojen miljoonien eurojen budjeteilla. Maailman kalleimmat ympäristösuunnittelutyöt eivät kosketakaan fyysisen ympäristön suunnittelua vaan virtuaalimaailmojen suunnittelua.

Videopelejä rakennetaan pelimoottoreilla eli ohjelmistokehyksillä, joilla videopelien eri ohjelmistokomponentit tuodaan yhteen. Arkkitehtuurin näkökulmasta tärkeimmät pelimoottoriekosysteemit muodostaa kaksi tuotetta: Unity3D ja Unreal Engine. Tilannetta voisi verrata Archicadin ja Revitin väliseen kilpailuun BIM-puolella. Molemmissa on omat hyvät puolensa ja muitakin vaihtoehtoja on tarjolla, mutta nämä isoimmat toimijat vetävät tietenkin softaekosysteemeihinsä

eniten kolmansien osapuolten tuotteita, jotka helpottavat oppimista ja monipuolista käyttöä.

Virtuaalitodellisuusteknologialla voidaan jo nyt luoda nopeasti ja halvalla tiloja, joita ihmisaivojen on vaikea erottaa todellisuudesta. On vaikea nähdä tilannetta, jossa arkkitehti tilan mestarina ei syleilisi mahdollisuutta tarttua näihin todellisuudentaivuttamistyökaluihin. Jos internet romahdutti tiedon muokkaamisen ja jakamisen hinnan, virtuaalitodellisuus romahduttaa ajan ja paikan manipuloimisen hinnan.

Ajallisten muuttujien tulemisesta konkreettiseksi osaksi suunnitteluprosessia saadaan jo pieniä viitteitä. Saksalainen Enscape tarjoaa Revitiin, Sketchupiin ja Rhinoon kuukausihinnoiteltua liitännäistä, joka muuttaa tietomallit näytöllä toimivaksi aktiiviseksi kamera-ajopeliksi tai virtuaalitodellisuuslaitteilla koettavaksi malliksi. Mallissa vuorokaudenajanvaihtelu toimii saumattomasti nappia painamalla tai ohjainta heiluttamalla. Muun muassa varjoanalyysit voi näin tehdä mainiosti mallin sisältä kokemuksen muodossa. Rhino 3D:ssä on tarjolla myös varsin mainio landsdesign-niminen liitännäinen, joka tarjoaa työkaluja maastonmuotoiluun ja kasvillisuuden nopeaan variointiin. Pohjoismaiset kasvit ovat tietenkin vähemmistössä tässäkin, mutta kasvieditoriin tutustumalla saa kohtuullisella työllä käyttöönsä keskimääräistä parempaa kasvillisuutta.

Pelimoottori on uusi BIM

läkkäimmät asiakkaat, joille olemme esitelleet luonnoksiamme virtuaalitodellisuudessa, ovat olleet yli 70-vuotiaita, eikä käyttökynnystä ole juurikaan ilmennyt. Mielenkiintoista kyllä, ihmiset, joilla digitaaliset työkalut eivät ole päivittäisessä käytössä, käyttävät VR-kokemuksia sujuvammin kuin niin sanotut diginatiivit, koska he suhtautuvat siihen kuin oikeaan maailmaan eivätkä ole videopelien käyttölogiikan vankeja.

Arkkitehtuurissa virtuaalitodellisuuskokemukset tuovat suunnittelutyöhön jälleen uuden monimutkaisuuden kerroksen. Normaalista ihmisperspektiivistä nähtävän, sisältä käveltävän mallin ymmärrettävyyden myötä suunnittelijat menettävät valtaa suhteessa asiakkaisiinsa.

Virtuaalitodellisuusmalli vaatii seurakseen ympäristömallinnusta. On tärkeää, mitä rakennuksen ikkunasta näkyy: VR-kokemus kääntyy helposti negatiiviseksi, mikäli ulkona on tyhjää valkoista äärettömyyttä. Tämä tarjoaa töitä maisema-arkkitehdeille ja lisäyhteistyömahdollisuuksia arkkitehtien kanssa. Tärkeimpänä se kuitenkin tarjoaa yhteisen kakun kohottamista sekä mahdollisuutta mielekkäämpään, runsaampisisältöiseen ja monipuolisempaan suunnittelutyöhön.

VR-mallinnuksen kokonaisuuden hallitsevat maisema-arkkitehdit voivat olla hyvinkin arvokkaita arkkitehtitoimistoille tulevaisuudessa, koska paketissa saa sekä ympäristösuunnittelijan että mallintajan, joka on tottunut vaikeisiin mallinnuskohteisiin ja todella kompleksiseen mallinnuskokonaisuuteen. Jos löydätte opiskelijoita tai valmistuneita, joilla on pelimoottoriosaamista, suosittelen tarrautumaan heihin tiukasti kiinni.

Lauri Lemmenlehti

Kirjoittaja on maisema-arkkitehti ja Plehat Oy:n toimitusjohtaja. Plehat Oy on vuonna 2017 perustettu maisema-arkkitehtuuritoimisto, joka maisemasuunnittelutyön lisäksi kehittää ympäristösuunnittelusoftaa, virtuaaliluonnonympäristöjä ja konsultoi virtuaalitodellisuusteknologioiden integroimista osaksi suunnitteluworkflow'ta.

TURKU

Turun ”Kaupunginpuutarhan alueen” suunnittelukilpailu

Turun kaupunki, Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä ja TKU-Rakennus Oy järjestävät arkkitehtitoimistoille / työryhmille ilmoittautumiskutsukilpailun Peltolan alueella sijaitsevan entisen kaupunginpuutarhan n. 11 ha suuruisen aluekokonaisuuden suunnittelusta asemakaavatyön pohjaksi.

Kilpailun avulla etsitään tunnistettavaa ja yksilöllistä, arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön soveltuvaa, kaupunkikuvallisesti korkeatasoista, toimivaa sekä teknisesti ja taloudellisesti toteutuskelpoista ideasuunnitelmaa, jota voidaan hyödyntää alueen asemakaavan muutosta laadittaessa. Uudisrakentamisen kerrosalatavoite on noin 50 000 k-m². Kilpailuun valituille neljälle työryhmälle maksetaan palkkiona 10 000 €.

Kilpailuun ilmoittautuminen päättyy keskiviikkona 30.5.2018 klo 15.00. Kilpailijoiden valinta 15.6.2018 mennessä. Varsinainen kilpailu alkaa 20.8.2018, jolloin kilpailuun valituille lähetetään kilpailuasiakirjat. Kilpailu päättyy 7.11.2018.

Kilpailukutsu ja -ohjelma julkaistaan 9.5.2018 klo 12.30 osoitteissa www.turku.fi/kaupunginpuutarhanalue ja www.hankintailmoitukset.fi

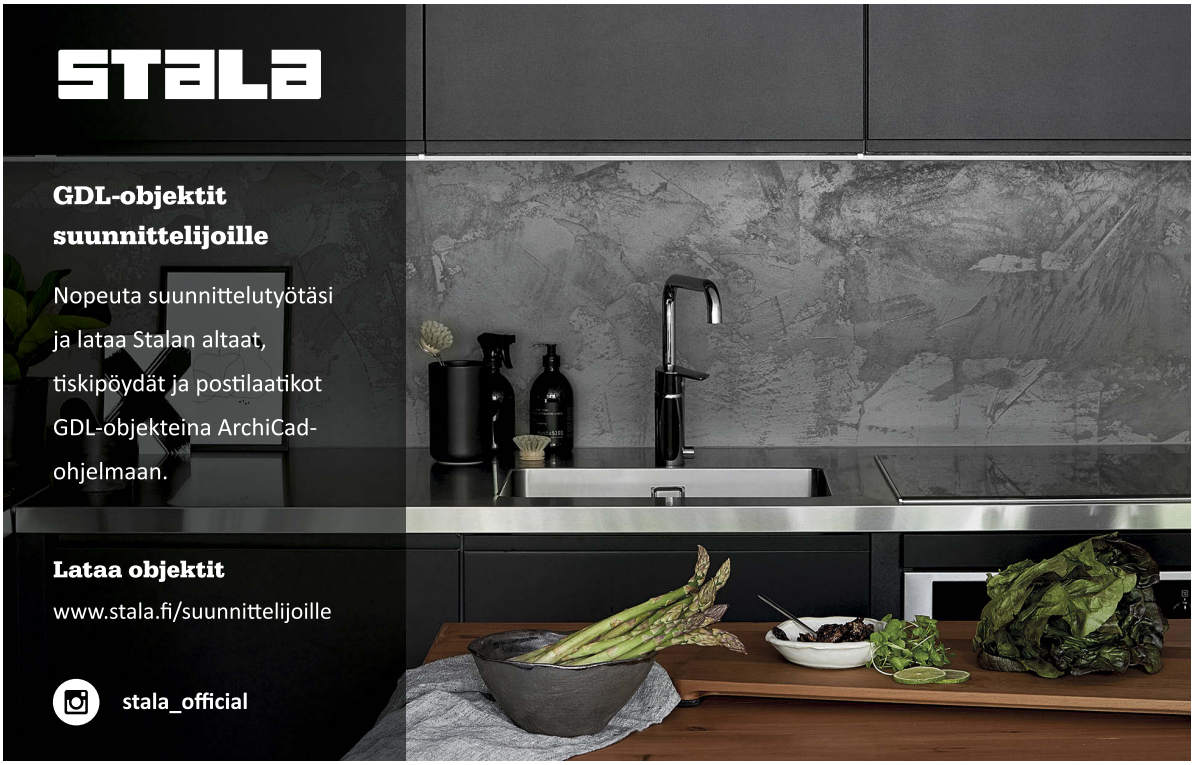

Oikaisuja

Tarja Nurmen kirjoituksessa *Kunnianhimoinen autokaupunki* (*au* 3/2018) sivulla 23 ollut havainnekuva on Hellwinkel-alueen yleissuunnitelmasta, ei **Esa Ruskeepään** toimiston suunnitelmasta. Kirjoituksessa mainittu Esa Ruskeepään toimiston suunnittelema päiväkoti Wolfsburgiin (kuvassa) on parhaillaan toteutussuunnitteluvaiheessa.

Matthias Sauerbruchin haastattelussa (*au* 4/2018) mainitut suomalaiset arkkitehti-, rakenne- ja LVI-suunnittelutoimistot ARUP, SARC, Vahanen ja Granlund eivät olleet mukana Sauerbruch Huttonin suunnitteleman Airutkorttelin toteutussuunnittelussa Välimerenkadulla Helsingin Jätkäsaaressa. Hankkeen suomalaisena yhteistyökumppanina oli Optiplan Oy, joka on hoitanut kaikki suunnittelualat.

altro

Designed for possibilities. Made for people.

Muuta käsityksesi muovimatoista

Altro Cantata on uusi ilman liimaa asennettava muovimatto.

Tuote soveltuu kovaan julkitilakäyttöön mm. päiväkoteihin, kouluihin, palvelutaloihin, sairaaloihin ja toimistoihin.

RAKENNUSMATERIAALIN PÄÄSTÖLUOKKA M1

RTV

www.rtv.fi kohdelattiat@rtv.fi Puh. (019) 7421 @Altroflooring Katso esittelyvideo

ORMAX
TIILIKATOT

EVO

EDELLÄKÄVIJÄN KATTO

ORMAX EVO – kattotiilievoluution tulos

Uusi laattakattotiili ORMAX EVO on kehitetty Suomen vaativiin ilmasto-olosuhteisiin. Se edustaa uusinta kattotiiliteknologiaa ja se valmistetaan Orimattilassa, yhdessä Euroopan moderneimmista kattotiilitehtaista.

ORMAX EVO on modernin ja edistyksellisen suunnittelijan ja rakentajan valinta. Siinä modernein teknologia yhdistyy tämän päivän katemateriaalin esteettisiin, toiminnallisiin ja ekologisiin vaatimuksiin. Eläväpintainen, kaunis laattakattotiili on ohut ja ilmeeltään kevyt. Siitä syntyy tasainen, upea kattopinta. Tiili lukkiutuu tiiviisti paikoilleen ja pysyy siinä vakaasti kaikissa olosuhteissa.

Tiilikatto on järkevä ja pitkäikäinen investointi

Moderni ja kestävä tiilikatto suojaa taloa jopa 70 vuotta.
Se nostaa talon arvoa ja on silti hankintana yllättävän edullinen.

- Uusinta kattotiiliteknologiaa
- Tasainen ja tyylikkään ohut
- Nostaa talon arvoa
- Pitkäikäinen
- Äänetön

ormax.fi

Ormax Monier Oy, Läntinen teollisuuskatu 10, 02920 Espoo, puh. 09 2533 771

Part of BMI Group

SIGGE ARKKITEHDIT

Haemme taitavia suunnittelijoita

PROJEKTIARKKITEHTI // ARKKITEHTI

Etsimme joukkoomme kokeneita suunnittelijoita
Turkuun ja Helsinkiin.
Edellytämme Archicad osaamista.

hakemukset: 15.06 mennessä sigge@sigge.fi
lisätietoja: juha.kuokkanen@sigge.fi // 050 464 6429

Sigge Arkkitehdit Oy on 1956 perustettu yritys, jossa työskentelee yli 50 huippuosaajaa. Toimintamme kattaa laajasti koko arkkitehtuurin, sisustusarkkitehtuurin ja rakennusalan digitalisaation.

www.sigge.fi

SARC
ARCHITECTS

Haemme joukkueeseemme
uusia tekijöitä:

ARKKITEHTEJA RAKENNUSARKKITEHTEJA 3D-OSAAJIA
ARKKITEHTIYLIOPPILAITA SISUSTUSSUUNNITTELIJOITA

Ota yhteyttä: sarc@sarc.fi

Haemme kaupunkisuunnittelun osaajia
Kaavoitusarkkitehtia ja
Kaavoittajaa
vakituisiin työsuhteisiin 1.8.2018 alkaen.
Lue lisää ja lähetä hakemuksesi 31.5.2018 klo 15 mennessä
porvoo.fi/rekry

PORVOO BORGÅ
IHMISET TEKEVÄT KAUPUNGIN

Etsimme dynaamiseen joukkoomme
ArchiCAD-kouluttajaa

Oletko ansioitunut archicadisti? Haluatko oppia uutta ja jakaa osaamistasi? Onko sinulla hyvät vuorovaikutustaidot? Olisitko sinä uusi ArchiCAD-kouluttajamme?

Tarjoamme taitavan ja kivan työyhteisön Helsingin ytimessä, kilpailukykyisen palkan sekä monipuolisia antoisia tehtäviä!

Vapaamuotoiset hakemukset ja lisätiedot:
Severi Virolainen, sv@mad.fi, 020 741 9701

Lue lisää ArchiCADistä: www.archicad.fi

Micro Aided Design M.A.D.

Haemme nyt talonrakennusyksikköömme arkkitehtisuunnitteluosastolle Vantaalle

ARKKITEHTISUUNNITTELUN JOHTAJAA

Odotamme sinulta Arkkitehdin tutkintoa, työkokemusta talonrakennus- ja teollisuuspuolen projekteissa ja halua kehittää Pöyryn talonrakennussuunnittelua.

Arvostamme energistä ja yritteliästä lähestymistapaa työntekoon, hyviä vuorovaikutustaitoja, luovuutta, vastuunkantokykyä ja kokemusta alan suunnitteluohjelmistojen käytöstä.

Tarjoamme kilpailukykyiset edut, monipuolisia tehtäviä ja mahdollisuuden kehittyä mielenkiintoisissa projekteissa sekä olla mukana kehittämässä alan huippua edustavan konsulttiyhtiön palveluita ja osaamista. Saat tueksesi osaavat kollegat sekä Pöyryn globaalin asiantuntijaverkoston. Viihtyvyytesi varmistamiseksi tarjoamme miellyttävän työyhteisön, globaalin toimintaympäristön tuen sekä tilaisuuden työskennellä alan parhaiden asiantuntijoiden kanssa.

Me Pöyryllä teemme merkityksellistä työtä, jolla on vaikutusta jokapäiväiseen elämäämme. Kehitämme ratkaisuja ja löydämme ratkaisut asiakkaiden tarpeisiin keräämällä yhteen parhaat osaajat. Meillä asiakaslähtöinen toiminta-tapa on kaiken perusta.

Liity asiantuntevaan joukkoomme! Lähetä hakemuksesi ja ansioluettelosi palkkatoiveineen 15.6.2018 mennessä. Lisätietoja tehtävästä antaa arkkitehtisuunnittelun osastonjohtaja Pekka Pennanen, puh. 040 557 66 64.

PÖYRY
The connected company

Tutustu tarkempiin tehtävän-kuvauksiin ja hakuohjeisiin:
www.poyry.fi/ura-poyrylla

TILITOIMISTO A-PALVELU OY
Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI
puh. (09) 6801 368
tilitoimisto@apalvelu.fi

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA
www.jaakkoheliovaara.fi
050 4337 499
CNC-työstöt, 3D-tulostus

Lisää avoimia työpaikkoja: www.safa.fi

INNOVARCH

Olemme monitaitoinen arkkitehtikumppani. Suunnittelemme onnistuneita tiloja ja ympäristöjä. Löydämme ratkaisuja, jotka luovat parempaa elinympäristöä. Olemme osa Vahanen-yhtiöitä.

www.innovarch.fi

Haemme arkkitehteja, joilta löytyy kokemusta joistakin seuraavista suunnittelualoista: kaupallinen suunnittelu, koulu- tai päiväkotisuunnittelu tai asuin- ja palvelutalosuunnittelu.

Haemme työkavereiksi henkilöitä, jotka tekevät töitä yhdessä, pilke silmäkulmassa ja joiden intohimona on mahtava asiakaskokemus.

Ota rohkeasti yhteyttä ja sovitaan tapaaminen!

Tj Vepe Erikkilä, 040 547 7647,
vepe.erikkila@innovarch.fi

Arkkitehtiryhmä Reino Koivula Oy on sairaalasuunnitteluun erikoistunut toimisto. Työmme vaihtelevat peruskorjauksista uudisrakennuksiin. Nyt haemme joukkoomme osaavaa

ARKKITEHTIA JA PROJEKTIARKKITEHTIA.

Työskentelemme Archicad ja Autocad Architecture -ohjelmistoilla. Vankka osaaminen julkisten rakennusten suunnittelussa ja tietomallityöskentelyssä on eduksi.

Vapaamuotoiset hakemukset 7.6.2018 mennessä osoitteeseen: susanna.kalkkinen@ark-koivula.fi

www.ark-koivula.fi | Taivalmäki 11, 02200 Espoo

ARKKITEHTI

Etsimme joukkoomme kahta arkkitehtia Vantaan kaupunkisuunnitteluun. Toinen arkkitehti sijoittuu Länsi-Vantaan ja toinen Itä-Vantaan asemakaavayksikköön. Monipuolinen työtehtävä sisältää asemakaavoja sekä niihin liittyviä suunnitelmia ja selvityksiä. Tarjoamme sinulle vastuullisen tehtävän, rautaisista ammattilaisista koostuvan työyhteisön tuen sekä mielenkiintoisen näköalapaikan.

Arvostamme sitä, että tuot mukanasi näkemyksiä elämästä tulevaisuuden urbaanissa kaupungissa, jossa vantaalaisella vehreydellä, kokeiluilla ja sujuvalla arjella on sijansa.

Työtä tehdään yhdessä asukkaiden ja eri kumppaneiden kanssa, joten odotamme sinulta hyviä vuorovaikutustaitoja. Avoimuus uusille toimintamalleille ja kyky käyttää digitalisia suunnitteluvälineitä helpottavat työtäsi.

Hae tehtävään sähköisesti rekrytointi-sivuillamme ja mainitse kumpaan yksikköön ensisijaisesti haet. **www.tyonhaku.vantaa.fi**

Hakuaika päättyy 4.6. klo 16.

Katso myös muut avoimet työpaikkamme www.vantaarekry.fi

SAFA tiedottaa

Välitämme yksityisyydestäsi

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) soveltaminen on aloitettu SAFAssa. Haluamme kertoa, että käsitellessämme henkilötietojasi noudatamme voimassa olevia asetuksia sekä Henkilötietolakia (22.4.1999/523).

Lisätietoja Arkkitehtiliiton tietojenkäsittelyn periaatteista ja uuden asetuksen soveltamisesta sekä ohjeet siihen, miten itse voit vaikuttaa tietoihisi ja niiden käyttöön, löydät verkkosivuiltamme 25.5.2018 lähtien.

safa.fi/tietosuoja

ESPOO
ESBO

Tervetuloa joukkoomme

Rakennusvalvontakeskus osallistuu toimivan, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön luomiseen. Se ohjaa ja neuvoo rakentamista ja sen vaikutusta ympäristöön, ohjeistaa suunnittelua ja päättää rakentamisen lupa-asioista. Tarjoamme sinulle rakentamisen näköalapaikan asiantuntevassa työympäristössä.

HAEMME RAKENNUSVALVONTAKESKUKSEEN
LUPA-ARKKITEHTIA
Työavain 4-76-18

vakinaiseen virkaan 1.8.2018 alkaen tai sopimuksen mukaan. Lupa-arkkitehti tekee lupapäätöksiä ja valmistelee lautakunnalle oman vastuualueensa rakennushankkeet sekä huolehtii osaltaan rakennettuun ympäristöön ja kaupunkikuvaan liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta.

Tehtävässä edellytetään kokemusta rakennussuunnittelusta, kykyä itsenäiseen työskentelyyn ja päätöksentekoon sekä hyviä yhteistyötaitoja, asiakaspalveluhenkisyyttä ja tietotekniikan hallintaa. Lisäksi edellytämme sujuvaa suomen kielen suullista ja kirjallista taitoa. Kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.

Täytä hakemus 4.6.2018 klo 15.45 mennessä osoitteessa

espoonrekry.fi

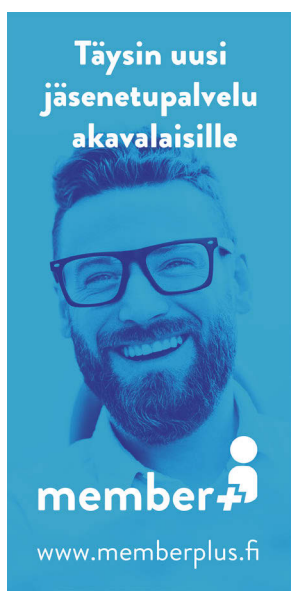

TIKKURILA

KESTÄVÄÄ KAUNEUTTA KAIKILLE ULKOPINNOILLE

UUSI TIKKURILA FACADE 760

Kokosimme kaikki ulkovärit yksiin kansiin – näin syntyi Tikkurila Facade 760 -väriviuhka. Uusi värikokoelma tuo entistä enemmän mahdollisuuksia kiviaines-, puu- ja metallijulkisivupinnoille.

Tikkurila Facade 760 -väriviuhka sisältää:

- Classic – 552 klassista, kaikkien aikojen suosituinta väriä
- Effect – 160 uutta kirkasta tehosteväriä
- Nordic – 30 perinteistä suomalaista julkisivuväriä
- Roof – 12 klassista väriä katoille
- Signal – 6 erilaista signaaliväriä

Lue lisää: tikkurila.fi/facade760

AKL
Posti Oy
Posti Green

SOLARLUX®

VITREA
ERIKOISLASIT

Lisätietoja:
www.vitrea.fi
09 8190 450